

NÉPÚJSÁG

2026. január 29.,
csütörtök

LXXVIII. évfolyam
20. (22180.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Új töltőállomások telepítésének

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Újabb négy utcában telepítésének elektromos autóknak szánt töltőállomásokat Marosvásárhelyen. A projektet a helyi tanács január 29-i ülésén vitatják meg.

Szeredai Vivien

A dokumentáció értelmében a Kós Károly, a Nicolae Bălcescu, a Jövő (Viitorului), illetve a Termékenység (Rodniciei) utcákban hoznának létre újabb húsz töltési pontot, amelyekhez tíz töltőállomás csatlakozna.

A tervek szerint a Kós Károly, a Nicolae Bălcescu, illetve a Jövő (Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje el idejében megújítani előfizetését a Népújságra! Ha előfizet, olcsóbban kézhez kapja, mint ha megvásárolná!

Népújság falinaptár – kapható az újságárusoknál!

Novák Levente támogatást kér Szovátának és Korondnak

A politikus kijelentette: folytatja a parlamenti lépéseket és az intézményi párbeszédet, hogy Szováta és Korond részére is konkrét támogatási intézkedések szülessenek.

4.

Indulunk a Karakorumba

Végre eljött a várva várt nap, amikor nekivághattunk a hegyeknek. Első napunkon azonban még „csak” egy hosszú autós út várt ránk, amelyre elnyűhetetlen terepjárókkal indultunk.

6.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Gyilkossimogató

Karácsonyi Zsigmond

Három bántási kölyök, két 15 és egy 13 éves, előre kitervelt gyilkos szándékkal, kegyetlen módon – késsel és fejszével felfegyverkezve – lemészárolták a 15 éves pajtásukat, Mariót. A holttestet nem sikerült elégetniük, ezért megpróbálták elásni. Országos a felháborodás, mivel a 13 éves bűntárs a román törvények szerint nem büntethető, és szabadlábban éli minden napjait. Temesváron kedden több száz diák és szülő követelte a súlyos bűncselekmények büntethetőségi korhatárának csökkentését. A fiatalok arra panaszkodtak, hogy nem érzik biztonságban magukat sem az iskolában, sem az utcán. Gyakori az iskolai erőszak és a kábítószer-használat. Tény, hogy majd minden településen, legyen az falu vagy nagyváros, jelen van a bűnöző bandázás. A szülők, az iskola, a hatóságok cselekvésképtelenségbe merevedtek. Nem találják fel magukat a megváltozott nevelési elvárások útvesztőjében. Sokan hasznosnak vélnék a poroszos körmösöket vagy a makarenkói pofont. Ezek nemcsak vitatott, hanem elítélendő nevelési eszközök. A tanári pofon lelket öl, de a cselekedettel arányos, megérdemelt dicséret és büntetés egyensúlya nélkül az értévesztett mikrotársadalmakban anarchia uralkodik. A Nobel-díjas William Golding regénye, A legyek ura mesterien példázza, miként válnak barbárokká az elit iskola gyerekei, ha kikerülnek egy egészséges együttélési szabályrendszerből, az értékelvű felnőtt-társadalomból, amelyben mindenki felelős a tetteiért és felelős egymásért. Ezt már cseperedő kortól meg kell tanítani, és következetesen

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

29

CSÜTÖRTÖK

Ma ADÉL,
holnap MARTINA napja

Az év 29. napja, hátravan 336 nap

7:5012:59

17:216:16

A nappal hossza:
9 óra 31 perc

Ma ADÉL,
holnap MARTINA napja

Az év 29. napja, hátravan 336 nap

IDŐJÁRÁS

Felhős, esős idő

Hőmérséklet:
max.: 5 °C
min.: -1 °C

naptár

Isten éltesse!

MARTINA: a latin Martinus (magyarul Martin, Márton) női párja. A Martinus jelentése: Marshoz tartozó és az istenség városvédelmező funkciójából következően harcos/hadakozó.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2026. január 28.	
1 €	5,0960 lej
1 \$	4,2490 lej
100 Ft	1,3394 lej
1 g arany	720,7478 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Márciuska- és virágárusok jelentkezését várják

Február 11-éig, szerdáig jelentkezhetnek az árusok a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szervezésében február utolsó hetében kezdődő márciuska- és virágvásárra. A város területén összesen 156 árusítóhely áll rendelkezésre. Február 23-tól március 2-áig a márciuska mellett szálas virágokat, március 3–9. között szálas és cserepes virágokat lehet értékesíteni. A kérelmek online is elküldhetők a biroul.unic@tirgumures.ro e-mail-címre. Bővebb tájékoztatás a polgármesteri hivatal tirgumures.ro honlapján található.

Numizmatikai bemutató

Február 4-én, szerda délután 6 órától a marosvásárhelyi Bolyai téri unitárius egyházközség tanácstermében újabb előadásra kerül sor a Balázs Ferenc önképzőkör és a MAZA keretében. Nagy Ferenc, a Nagy család örökségi tárlatának alapítója A magyar pénz története címmel tart numizmatikai bemutatót.

Hahota-kabarépremier

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat január 29-én, csütörtökön (ma) este 7 órától a Maros Művészegyüttes előadótermében bemutatja vadonatúj kabaré-előadását, amelynek címe Bolond a világ! További előadások: január 30-án, pénteken este 7 órától, január 31-én, szombaton délután 5 és este 8 órától, valamint február 1-jén, vasárnap este 7 órától. Február 3-án, kedden és 4-én, szerdán este 7 órától Szászrégenben vendégszerepel a társulat, az Eugen Nicoară művelődési házban. Fellépnek: Puskás Győző, Csíki Hajnal, Cseke Péter, Szőlősi P. Szilárd és Cseke Erzsébet. Énekel: Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Levente. Jegyek elővételben még kaphatók a Kultúrpalota és a Maros Művészegyüttes jegypénztáraiban, valamint a World Travel Shop utazási irodában.

Fiatalok élettörténete az új esélyről

Két fiatal, Dávid és Peti élettörténetét ismerhetik meg a marosvásárhelyi Philothea Klub január 31-én, szombaton 16 órakor kezdődő rendezvényének résztvevői a Philothea Bernády tér 3. szám alatti székhelyén. A két fiatal-ember őszintén mesél majd arról, hogyan kerültek padlóra függőségük miatt, milyen volt a lejtmenet, és hogyan sikerült újra felállniuk. Történetük választ ad arra, mit nem lehet megúszni következmények nélkül, és van-e viszszaút, amikor már minden elveszettnek tűnik. A résztvevők kérdezhetnek is a meghívottaktól, sőt kérdéseiket névtelenül el is küldhetik a Philothea Klub Facebook-oldalán, az eseményről hírt adó bejegyzésnél megtalálható linkre. A részvétel ingyenes.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Új töltőállomásokat telepítenének

(Folytatás az 1. oldalról)

utcában két-két, míg a Termékenység utcában négy töltő-állomást helyeznek ki. Ugyanakkor a már említett három utcában négy-négy, míg a Termékenység utcában nyolc parkolóhelyet különítenek el a már meglévőkből. A töltő-pontok két típusúak lesznek: felszerelnek 50kW-os egyen-áramú gyorsöltőket, illetve 20kW-os váltóáramú töltőket is.

A beruházás a marosvásárhelyi közlekedés javítását szolgáló többlépcsős projekt részeként valósul meg, európai uniós támogatásból, az országos helyreállítási terv

(PNRR) keretében. A befektetés becsült értéke 1,8 millió lej.

Fruna Csenge helyi tanácsos lapunknak elmondta, hogy a projekt célja a közlekedési hálózat fejlesztése, illetve egy környezetbarátabb infrastruktúra létrehozása Marosvásárhelyen.

Kiemelte, hogy mivel egyre többen használnak elektromos autót, fontos, hogy megfelelő mennyiségű töltőállomást tudjanak biztosítani számukra a város minél több pontján, ezáltal is motiválva az embereket környezetbarátabb közlekedési eszközök használatára.

Mozart 270

Csíky Csaba

Ragyogó évadkezdés Marosvásárhelyen. A filharmónia vonósnégyese feltette a lécet évadnyitó hangversenyével, a léc meg sem rezdült jó másfél órán át, s a közönség (Kisterem, telt ház) azért izgult, hogy még ne érjen véget a csoda. Mondhatnánk: persze, a Tiberius és Mozart. Igen, a Tiberius. Közel és távol a legjobb vonósnégyes, és Mozart 270 éve primus inter pares. Csakhogy a vonósnégyest az idő érleli elsőrangúvá; ahhoz képest, hogy ez az együttes középkorú, már jó. Hogy meddig, tagjai határozzák meg. A mai előadás szerint a következő lépcsőfok a műsor egyik meghatározó súlypontja. 1789–90-ben Mozart ebben az

időben mesterművet mesterműre halmoz, és megteremti a vonóstrió eszményi példáját, amit – hat tételére való tekintettel – divertimentónak nevez. Tematikus feldolgozás, népies jellegű triók, mintha egy gyermekdalfüzetet olvasnánk. Molnár Tibor 1. hegedű, Molnár József brácsa- és Zágoni Előd csellójátéka Mozart variálóművészetét teljes fényében mutatja.

Zárásként Mozart Exultate, Jubilate című motettája hangzott fel a triókísérettel, Borsos Edit szoprán énekesnő hibátlan előadásában, ragyogó koloratúrával. Úgy vélem, ez az Alleluja legjobb előadása minden tekintetben, precíz és tökéletes szövegmondással, elbűvölő interpretációval.

A téli madáretetés szabályai

A téli hideg időszakban számtalanszor találkozhatunk olyan madarakkal, amelyek élelem után kutatnak sokszor a fagyos, havas talajon. Utánajártunk, hogyan tudunk valós segítséget nyújtani nekik a táplálékkeresésben.

Szeredai Vivien

Miholcsa Andrea nevelési szakember, a Milvus Csoport munkatársa kiemelte, hogy a téli madáretetés olyan felelősség, amelyet vállalva közelebb kerülhetünk a természethez, hiszen a segítségével egészen közelről figyelhetjük meg a fajokat. Hangsúlyozta azonban, hogy nem mindegy, mikor és mivel etetjük a madarakat.

– A téli hidegek beálltával, amikor huzamosabb ideig alacsony a hőmérséklet, vastag hótakaró lepi el a tájat. Éppen ezért, az etetés kezdetét az időjárás határozza meg, nem a kalendárisztikus terv. Mindaddig, amíg a hideg periódus tart, folytathatjuk az etetést. A költési periódus kezdetével (március) az etetést szigorúan abba kell hagyni, mert a fiókákra nézve veszélyes lehet. A téli madáretetés alapelve egyszerű: olyan táplálékot

helyezzünk ki, amit a természetben is megtalálhatnak, például napraforgót, diót, almát. Sótlan zsiradékot is tehetünk, ugyanis a dióféléknek, a zsiradékknak nagy a kalóriaértéke. Kenyeret, illetve sót semmilyen körülmények között nem adhatunk a madaraknak, ugyanis az emésztőrendszerük nincs hozzászokva a kenyérben található élesztőgombákhoz, így gyomorrontást okoz, ami akár végzetes is lehet – mondta.

Miholcsa Andrea hangsúlyozta, hogy mindenkinek más elképzelése van a megfelelő madáretetőről – például sok fajt vonz, esztétikailag szép, vagy közel van az ablakhoz –, azonban néhány szempontot mindenképp szem előtt kell tartani, ha etetőt szeretnénk kihelyezni.

– Madarak által jól észrevehető és megközelíthető helyre tegyük, legyen védve a macskáktól, illetve a magok ne ázzanak az etetőben. A természetes anyagokból készült etetők gyönyörűkötetik a szemet, az ablak elé akasztva pedig közel csalogatják téli vendégeinket. A madarak az etetőt a

Fotó: Milvus Csoport

reggeli órákban, illetve alkonyat előtt látogatják. A téli éjszakák hosszúak, ilyenkor biztos rejtékhelyen tartózkodnak, és nem táplálkoznak. Fontos, hogy egy ilyen éjszaka után a madáretetőben legyen táplálék. Az udvarra kihelyezett álló etető sok fajt és egyedet lát el, változatosabb táplálékot elhelyezve pedig több fajt figyelhetünk meg: almával rigókat, földre szórt magokkal pintyeket, dióval harkályt, szajkót, napraforgóval cinegékét, zöldikéket vonzunk az etetőhöz – mondta.

RENDEZVÉNYEK

Utószilveszteri hangverseny

Rendkívüli utószilveszteri hangversenynek ad otthont a Kultúrpalota Nagyterme január 29-én, csütörtökön (ma) és 30-án, pénteken 19 órától. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Shinya Ozaki vezényli, szólót énekel Valeria Pronina szoprán. Műsoron: Herold-, ifj. J. Strauss-, Meyerbeer-, Bizet-, Mozart-, Offenbach-, Verdi-, Mascagni-, Bellini- és Csajkovszkij-művek.

Csipke és tánc

Ezzel a címmel hívja összművészeti előadásra az érdeklődőket a PhoeBo Egyesület a marosvásárhelyi Bolyai Házba (Papiu Ilarian utca 19/2.) január 30-án, pénteken 18.30 órától. A Kolozsvári Nemzeti

Opera balerinája, Gabriela Sima egységgé szövi a generációkon átívelő értékeket az emlékezet, a fegyelmélettség és a kreativitás által. A belépés díjtanlan. A rendezvénynek teret adó kiállítás február közepéig lesz megtekinthető, hétfőn és pénteken 17–19, szerdán 11–13 óra között.

Vár rád – keresztyén zenefesztivál

A Vífi városi ifjúsági szervezet, a Vártemplom Varify nevű ificsoportja és a Vártemplom közös eseményére, a Vár rád nevű keresztyén zenefesztiválra hívják a szervezők az érdeklődőket február 7-én, szombaton 17 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalotába. Az együttléten ifjúsági zenekarok szolgálnak – fellép az Élő Forrás, a Varify, az Origo és a Messzehangzó –, meghívott vendégek és meglepetések is lesznek, továbbá játékok és közösségi programok is segítik a lelki töltekezést.

Halálos baleset Temes megyében

Hét személy életét veszttette kedden az E70-es jelzésű nemzetközi úton Lugoshely (Lugojel) közelében, ahol összeütközött egy nyergesvontató, egy tartálykocsi, egy utasokat szállító kisbusz és egy személygépkocsi.

A baleset akkor történt, amikor a Karánsebes felől Lugos irányába haladó mikrobusz előzésbe kezdett, majd vizsztatérés közben elsodort egy tartálykocsit, ezt követően pedig frontálisan ütközött egy szemből érkező nyerges vontatóval.

Utóbb a rendőrség azt is közölte, hogy a baleset áldozatai görög állampolgárok voltak, valamennyien férfiak. A görög rendszámú kisbuszban tízen utaz-

tak: heten életüket veszttették – köztük a 29 éves járművezető és hat utas –, hárman megsérültek.

A hét halálos áldozatot követelő keddi Temes megyei közúti balesetben megsérült három görög fiatalember állapota stabil, vállalni lehet Görögországba való hazaszállításukat, ha családjaik ezt kérik – nyilatkozta szerdán a temesvári megyei kórház igazgatója. Dorel Săndesc szerint az egyik fiatalembert az idegsebészeten ápolják, de koponyasérülései enyhék, általános egészségi állapota jó. A második páciént az ortopédián ápolják enyhébb keresztcsontrepedéssel, állapota kiegyensúlyozott.

A harmadik az intenzív osztályon fekszik többszörös sérüléssel, amelyek

azonban nem okoztak súlyos idegrendszeri károsodást. Többek között nyaki gerinctörést, felkarcsonttörést, kulcscsonttörést, bordarepedést, tüdőzúzódást szenvedett, de nem volt szükség intubálásra, állapota az egy nappal korábbihoz képest javult, stabil – részletezte a kórház igazgatója.

Hozzátette, a sérültek családjától függ, hogy továbbra is a temesvári megyei kórházban ápolják vagy Görögországba szállítják őket.

A kórházba látogató Evangelia Grammatika, Görögország romániai nagykövete elmondta, elindították a hivatalos eljárást a balesetben meghalt hét görög fiatalember hazaszállítására. Elmondása szerint ez valószínűleg repülővel fog történni. *(Agerpres)*

Romániai védelmi ipari céget vásárol fel a török Otokar

Megvásárolja a medgyesi Automecanica Rt. többségi részvénycsomagját a török Otokar – írja az economedia.ro a vállalat közleménye alapján.

A felek által aláírt memorandum értelmében a vásárló hozzávetőleg 85 millió eurót fizet a részvények 96,77 százalékáért. A pontos összeget a tranzakció lezárásakor, a nettó adósságok és a forgótőke értéke alapján állapítják majd meg. A Szeben megyei cég becsült piaci értéke 87,8 millió euró.

A román védelmi minisztérium 2024 novemberében kötött 4,26 milliárd lejes szerződést az Otokarral 1059 darab Cobra II 4X4 ATBTU páncélozott csapatszállító beszerzésére. Az eredeti el-

képzelés az volt, hogy hozzávetőleg 800 járművet Romániában fog legyártani a török cég romániai leányvállalata, az Otokar Land Systems és az Automecanica vegyesvállalata, ez a mostani tranzakció révén okafogyottá vált.

„A szándékunk az, hogy a tevékenységeket, amelyek elvégzésére az Automecanicával létrehozandó vegyesvállalatot szántuk, (...) az Automecanica részvényeinek felvásárlása révén közvetlenül az Automecanica végezze” – olvasható a török cég közleményében.

A tranzakció hátterében az állhat, hogy január elején a román állami védelmi ipari vállalat, a Romtehnica két kártérítési igénylést nyújtott be a török cégnek 37,4 millió euró és 1,4 millió euró értékben, írja az economedia.ro. Az

isztambuli értéktőzsde online kommunikációs platformján közzétett tájékoztatás értelmében az egyik igénylés tárgya a romániai termelés előkészítésének elmaradása, a másiké pedig az első, 194 járműből álló árutétel késedelmes leszállítása.

A Koç Grouphoz tartozó Otokar a szárazföldi harcászati eszközök legnagyobb törökországi exportőre.

Az Automecanica Rt. 2024-ben 11,384 millió lej árbevétel mellett 617.384 lej (mintegy 46 millió forint) nettó veszteséget könyvelt el.

Medgyesen még egy védelmi ipari vállalat működik, az Automecanica Medias Rt., amelynek a többségi részvénycsomagját tavaly a német Rheinmetall vásárolta meg. *(MTI)*

Üzemanyaghiány fenyeget Montenegróban a kamionosok határblokádjai miatt

Üzemanyaghiány alakulhat ki Montenegróban a térség több országát érintő tiltakozások és a montenegrói Bar kikötőjének blokádjá miatt, amelyet a teherautósófőrök indítottak el hétfőn – közölte a montenegrói energiaügyi minisztérium.

A tárca tájékoztatása szerint a bari kikötő Montenegró legfontosabb belépési pontja az Adriai-tengeren érkező üzemanyag-import számára, mivel az országnak nincs saját olajfinomítója.

A kikötőben található a ország legnagyobb üzemanyagtároló létesítményei is.

Hétfő óta Szerbiában, Bosznia-Hercegovinában, Montenegróban és Észak-Macedóniában több határátkelőt is lezártak a tiltakozó teherautósófőrök, megbénítva ezzel az Európai Uniót Tő-

rökországgal és a Közel-Kelettel összekötő közúti folyosót, amely kulcsfontosságú szerepet tölt be a kontinens gazdaságában.

A tiltakozók minden tehergépjármű áthaladását megakadályozzák a schengeni határokon, kivéve azokat, amelyek gyógyszert, élő állatot, robbanóanyagot vagy fegyvert szállítanak.

A minisztérium közölte: felkérte az olajipari vállalatokat, hogy adjanak tájékoztatást az aktuális készletekről, valamint arról, meddig biztosítható a zavartalan üzemanyag-ellátás. A közlemény szerint a jelenlegi helyzetben az ellátás gyakorlatilag a benzinkutakon rendelkezésre álló készletekre korlátozódik, ez pedig mindössze néhány napra elegendő.

A tárca arra is felszólította a lakosságot, hogy tartózkodjon az indokolatlan mennyiségű üzemanyag felhalmozásá-

tól. Ennek előzménye, hogy az üzemanyag-eladás kedden csaknem a kétszeresére nőtt a szokásos napi átlaghoz képest. Az üzemanyag-elosztás során elsőbbséget élveznek a kórházak, az önkormányzati és biztonsági szolgálatok, az oktatási intézmények, valamint a kiemelt közlekedési és infrastrukturális ágazatok.

A montenegrói rendőrség korábban közölte: a sofőrök csütörtök délig kaptak engedélyt a tiltakozásra.

A tiltakozás kiváltó oka az Európai Unió belépési és kilépési rendszerének (EES) bevezetése, valamint a sofőrök schengeni térségben engedélyezett tartózkodási idejének korlátozása. A fuvarozók nehezményezik, hogy nem uniós állampolgárokként megszakítás nélkül csupán 90 napot tartózkodhatnak az EU területén, mert ez megnehezíti a munkájukat. *(MTI)*

kezmények” – emelte ki a minisztérium közleményében.

Kiemelték, hogy Ukrajna kész a konstruktív együttműködés folytatására Magyarországgal. A közlemény szerint ezzel összefüggésben újból hangsúlyozták annak szükségességét, hogy Budapest szüntesse meg az Ukrajna és az Európai Unió közötti csatlakozási tárgyalások akadályozását, mert Ukrajna EU-taggá válása „minden kétséget kizáróan megfelel mindkét nép, valamint az ukrainai magyar kisebbség érdekeinek”. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Olcsó a termőföld Romániában

Az Eurostat szerdán közzétett adatai szerint 2024-ben az Európai Unióban egy hektár szántóföld átlagos ára 15.224 euró volt, 6,1 százalékkal nagyobb, mint 2023-ban. Romániában az átlagár ennél jóval alacsonyabb volt, 8700 euró/hektár. A szántóföldek Máltán voltak a legdrágábbak, az átlagár meghaladta a 200 ezer eurót hektáronként, majd Hollandia (közel 97 ezer euró) és Portugália (több mint 76 ezer euró) következett. A legalacsonyabb árakat Lettországbn, Litvániában és Szlovákiában jegyezték, ahol egy hektár szántó ára 6 ezer euró alatt maradt. Az EU-ban a szántóföldek és állandó legelők átlagos éves bérleti díja 295 euró/hektár volt, ami 6,4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. *(Agerpres)*

Árvízkárok hat megye 17 településén

Hat megye 17 településén volt szükség az elmúlt 24 órában a tűzoltók közbelépésére a heves esőzések okozta károk miatt – közölte szerdán a belügyminisztérium katasztrófavédelmi főosztálya (DSU). A DSU sajtóirodája szerint Krassó-Szörény, Hunyad, Dolj, Gorj, Mehedinți és Máramaros megyében volt szükség bevetésekre. Máramaros megyében a jégtorlaszok kialakulása miatt a Lápos folyó kilépett a medréből Macskamezőnél (Răzoare), és körülbelül 40 hektár termőterületet öntött el. A közelben álló 11 ház védelme érdekében a hatóságok egy körülbelül 220 méter hosszú töltést építettek fel homokzsákokból. *(Agerpres)*

Tavaly közel 7000 lakástűz volt

Tavaly több mint 6900 lakástűz volt Romániában, 2 százalékkal több, mint az előző évben – közölte kedden az Országos Katasztrófavédelmi Főfelügyelőség (IGSU) sajtóirodája. A tűzek következtében 885 személy megsérült, 305-en életüket veszttették. A halálos áldozatok közül a legtöbben 70 év felettiek voltak (104 eset). Az IGSU szerint a lakástűzek jelentős részét jelentéktelennek tűnő, ám veszélyes mulasztások okozzák, gyakran éjszaka, amikor a lakásban élők alszanak, és nem tudnak időben reagálni. *(Agerpres)*

Újabb tengeri akna sodródott a tengerpartra

Újabb kisodródott tengeri aknát fedeztek fel a Fekete-tenger romániai partszakaszán, a Midia-foki lőtér közelében – közölte szerdán a védelmi minisztérium. Legutóbb tavaly augusztusban robbantottak fel egy tengeri aknát a Midia-foki lőtéren, amely a közeli Vadu térségében sodródott ki a román partra. A román védelmi miniszter tavaly novemberben azt mondta: az ukrainai háború kezdete óta mintegy 140 tengeri aknát gyűjtöttek be és hatástalanítottak a Fekete-tengeren a török, bolgár és román haditengerészet aknaszedő hajói. *(MTI)*

Gyilkossimogató

(Folytatás az 1. oldalról)

mindig számon kell kérni. Sajnos értékvesztett társadalomban élünk, ahol pénzzel és politikai hatalommal büntetlenséget lehet vásárolni. Nem öröm felemlegetni, de több helyi példát tudunk mondani, amikor a befolyásos szülő a renitens gyereket könnyen tisztára mosta. A katolikus gólyabál buliján késelő fiatal sem kapott megfelelő büntetést. Mint egy számítógépes játékban, ahol újból és újból tiszta lappal lehet mindent előlről kezdeni. Ez a tisztalap-tudat aláás minden pedagógiai ügyeskedést. A bánsági tragédia kapcsán szakemberek hada, pszichológusok és nevelési megmondóemberek a külső tényezőkben keresik a gyilkos tett okozóját. Fájdalmas szerecsenmosdatás. Gyilkossimogató. Nem lenne szabad a közbeszédet elterelni a kegyetlen elkövetők felelősségéről. Bűnhődniük kell tetteikért. Az elmaradt felelősségre vonás vezetett a mostani gyilkossághoz. A véres trióból ketten karácsony előestéjén egy 18 éves fiatalalt bántalmaztak, aki január közepén – ki tudja, milyen nyomásra – visszavonta bűnvádi feljelentését. Sokáig csámcsoghatnak még azon a kriminálpszichológusok, hogy mi lett volna, ha a család, az iskola, a társadalom teszi a dolgát. A megtörténtek már nem változtathatók meg, és bennünk tovább nő a rettegés a környezetünkben parádézó zabolázatlan hétköznapi „terror” láttán.

Bekérték a magyar nagykövetet az ukrán külügyminisztériumba

Bekérték szerdán az ukrán külügyminisztériumba Heizer Antal kijevi magyar nagykövetet magyar vezető politikusoknak a közelmúltban tett kijelentései miatt, amelyek szerint Ukrajna állítólag beavatkozott a magyar parlamenti választásokba – közölte az ukrán tárca honlapján.

A külügyminisztérium határozott tiltakozását fejezte ki a nagykövetnek, és cáfolta, hogy Ukrajna beavatkozott

volna a magyar választási folyamatba. Hangsúlyozták a magyar diplomatának, hogy Kijev „határozottan ellenez minden olyan törekvést, amellyel a magyar fél bevonná Ukrajnát a magyarországi választási kampányba, mivel ez nyíltan árt a kétoldalú kapcsolatok fejlődésének”.

„A magyar felet felszólították, hogy szüntesse meg az agresszív, Ukrajna-ellenes retorikát, hogy elkerülhetők legyenek a két szomszédos ország közötti kapcsolatokra gyakorolt negatív követ-

Novák Levente támogatást kér Szovátának és Korondnak

Novák Levente RMDSZ-es szenátor igazságos bánásmódot sürgett Szováta és Korond számára, mivel úgy látja, hogy a kormány Parajd támogatása mellett kizárja a többi érintett települést.

A Maros megyei Novák Levente, a Szenátus háznagya a napokban parlamenti felszólalást intézett a gazdasági, digitalizációs, vállalkozói és turisztikai miniszterhez a 2025 tavaszán az árvizek által érintett településeknek nyújtott kormányzati támogatás miatt, különösen a Parajd–Szováta–Korond térség turizmusára gyakorolt jelentős hatás tükrében.

A szenátor hangsúlyozta, hogy Szovátát és Korondot ugyanazok a meteorológiai jelenségek érintették tavaly, mint Parajdot, és komoly károkat okoztak az idegenforgalomnak, nagyon lecsökkent a turistaszám, és jelentős gazdasági veszteségeket okoztak a helyi vállalkozásoknak. Ennek ellenére az eddig jóváhagyott kormányzati támogatási programok kizárólag Parajd községre érvényesek, ami egyenlőtlenséget teremt a másik két település esetében, amelyek ugyanabban a térségben találhatók, és ugyanazok a jelenségek érintették azokat is.

Az RMDSZ-es szenátornak küldött hivatalos válaszában a gazdasági miniszter kiemelte, hogy két támogatási program létezik: az egyik a parajdi turisztikai vállalkozások számára áll nyitva, és ennek költségvetése 100 millió lej hitelekből és 40 millió lej költségvetési forrásokból, valamint van egy

második lehetőség olyan cégek számára, amelyeket közvetlenül érintett a parajdi sóbányát sújtó katasztrófa, köztük a Salrom sókitermelő vállalatot is.

A tárcavezető szerint a turisztikai támogatási programra 83 pályázatot nyújtottak be, ebben az esetben a kifizetések várhatóan az év végéig megtörténnek, ám a cégekre vonatkozó program még nem működik.

A gazdasági miniszter azt is elmondta a Szenátus háznagyának, hogy nem lehet ezeket a programokat kiterjeszteni Szovátára és Korondra a jelenlegi jogi keretek között, ezért új kormányhatározatot kell elfogadni, vagy módosítani kell a meglévő jogszabályokat. Azonban a minisztérium nem vállalta ennek kezdeményezését, és nem kínál konkrét időrendet a helyzet orvoslására.

„A kapott válasz megerősíti azt, amit hónapok óta jelzünk: vannak erőforrások, de hiányzik az akarat, hogy minden érintett közösséget igazságosan kezeljünk. Szovátát és Korondot nem lehet figyelmen kívül hagyni csak azért, mert nem jelennek meg kifejezetten a kormányhatározatban. Politikai döntésre van szükség, nem közigazgatási magyarázatokra” – reagált Novák Levente szenátor a válaszra.

A politikus kijelentette: folytatja a parlamenti lépéseket és az intézményi párbeszédet, hogy Szováta és Korond részére is konkrét támogatási intézkedések szülessenek, beleértve a segélyprogramokat, turisztiai fellendítési kampányokat és az érintett tevékenységek újraindításának támogatását. (GRL)

A szenátor szerint Szováta turistaforgalmát is negatívan érintette a parajdi bányakatasztrófa
Fotó: illusztráció/Tökfesztivál

Harmincöt járművet szállítottak el Bírságolt a helyi rendőrség

A múlt héten, január 19–25. között a marosvásárhelyi önkormányzat fennhatósága alatt működő helyi rendőrök 456 jegyzőkönyvet állítottak ki, összesen 118.355 lej értékben szabtak ki bírságot, és 64 figyelmeztetést nyújtottak át. A még mindig jeges hóval borított járdák miatti bírságokról azonban nem számoltak be, pedig a Somostető felé a gyalogosok érdekében egy közbiztonsági séta alkalmával szemrevételezhetnék a helyzetet.

A városi rendőrséggel vegyes csapatokban a helyi rendőrök a közrend és a közbiztonság fenntartása érdekében járőröztek – áll többek között a beszámolóban.

A múlt héten a helyi rendőrök felügyelték és elkísérték a diákokat azon a hét iskolabuszon, amelyeket összesen 1.797 gyermek használt.

Több kolduló kiskorút, valamint gyermekekkel kísért felnőttet hazaküldtek a Rózsák teréről, a Színház térről, a Fortuna kereszteződésből és a templomok környékéről.

A közúti biztonság terén 125 bírságot szabtak ki, köztük 50 figyelmeztetést, összesen 57.186 lej értékben szabálytalan parkolás, bejáratok elzárása, a maximális súlyhatár túllépése, kerékpársávokon való parkolás, fogyatékkal élőknek fenntartott parkolóhelyek elfoglalása stb. miatt.

Fotó: helyi rendőrség

Az elmúlt héten 35 szabálytalanul parkoló járművet vontattak el.

Kereskedelmi téren 49 ellenőrzést hajtottak végre a megveszékhelyen működő vállalkozásoknál, és két esetben összesen 7.000 lej összegű bírságot szabtak ki az árak feltüntetetésének elmulasztása és a hatályos jogszabályok által előírt ellenőrzések akadályozása miatt.

A bejelentéseket a marosvásárhelyi helyi rendőrségnek a 0265/250-760-as telefonszámon (ügyeletes tisztt), a 112 integrált sürgősségi diszpécserközpontban vagy a 0723-307-126-os WhatsApp-számon lehet jelezni – tájékoztat a marosvásárhelyi helyi rendőrség sajtóközleménye. (szer)

Kiskorúak bántalmaztak egy taxisofőrt

Január 28-án, szerdán reggel 6.30 óra körül a mezőrücsi vidéki rendőrkapitányságot értesítették egy 112-es segélyhívás nyomán, amelyen egy 54 éves férfi bejelentette, hogy taxizás közben bántalmazták.

A helyszínen kiderült, hogy a férfi három fiatal szállított Marosvásárhelyről, az Egyesülés negyedből Galambodra, ám Mezőszabadot elhagyva az utazás díjának kifizetésével kapcsolatos nézeteltérés alakult ki köztük, ezért megkérte az utasait, hogy szálljanak ki az autóból.

A kialakult konfliktusban a taxisofőrt egy tompa tárgyjal arcon ütötték. A helyszínre orvosi

segítséget hívtak, és a férfit kórházba szállították.

Ez idő alatt a három kiskorú elhagyta a helyszínt, de a rendőrség gyorsan megtalálta őket, és azonosította a 13, 15 és 16 éves kiskorúakat. A rendőrségre szállították őket, ahol további nyomozás céljából őrizetben maradnak, hogy a rendőrség megállapítsa a tényeket, és jogi intézkedéseket tegyen a Marosvásárhelyi Kerületi Bíróság ügyészsének felügyelete alatt.

Ugyanakkor tájékoztatták a Maros Megyei Szociális Ellátási és Gyermekvédelmi Igazgatóság képviselőit is az ügyről – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtóosztálya. (szer)

élvezni, szemlélni, kutatni, megélni belőle, benne, érte, általa létezni, mondtam volna, de csak annyit jegyeztem meg: nem véletlenül találta fel az emberiség a históriát, a mesét és a múltidézést, ugyanis az egyed (végeredményben az egyedek összessége egy adott földrajzi ponton belül vagy szétszórta, egy teljes közösség) ennek segítségével helyezkedik el a szellem, a társadalom síkján a nemzedékek között, válik emberré, etnikummá és persze etikussá is, ha nagyon akar, akinek van múltja, és persze ebből következően jövője is (ha hagyják).

Messze elkeveredtem a képeskönyvek nagyszerű élményétől, hiszen ma az ágyba parancsolt gyermeknek hiába adnék képeskönyvet, csudás albumok milliói jelennek meg és hevernek fellapozatlanul a könyvespolcokon vagy könyvkereskedésekben, árulják őket árengedménnyel, adják honoráriumként (Kent helyett) vagy jutalomkönyv gyanánt – mindent kiszorított a tévé, de leginkább a permisszív szülők engedélyéből a teló.

Cáfolj meg, ó nyájás olvasó!

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Sebestyén Mihály

Gyermekkorunk egyik nagy élménye – senki ne értsen félre valamiféle túlzó gyermekvédelmi elfogultságból, mely most annyira divatos a médiában, okkal vagy éppen ok nélkül, politikai hisztériából, szóval, hogy kikeveredjem ebből a mondatcsapdából –: nagyon jó volt ágyban maradni, aznap nem menni iskolába vagy óvodába, ebben a sorrendben a kellem szempontjából, akkor az emberfia-lánya egész délelőtt ágyban, hátát sok párnával felpolcolva – ült, és képeskönyvet lapozgatott. Olyan házban, ahol volt könyv, ahol volt apa könyvespolca, és volt a gyermekek könyvesszekerénye.

Na de apa könyvespolca igazi kincseket rejtegetett. Néhány régi, nagy becsben tartott albumot, ami a háborúk dacára a családbirtokában maradt, legalább két generáció örökölte, látszott rajta, más korok más gyermekei, talán éppen felmenőink vagy azok testvérei – sokkal többen voltak

testvérek, mint mi, más volt a családmódel, sejhaj – nézegették, óvatosan vagy gyorsabban lapozgatták. Voltak kedvenc megállók, amelyeket hosszan lehetett bámulni, elábrándozni róla, beleképzelni magunkat abbatájba, városba, várba, házba, palotába, csatába, szellemvilágba, hősök közé lépni, és voltak unalmasabb, hosszabb közbeiktatott szövegek, amelyeket kiugrottunk (jogos vagy jogtalan önvédelemből, a szellem frissen tartása végett). Bekötött régi képes újságok furcsa emberekkel, viseletekkel, járművek, portrék ismeretlen nagyságokról, akiket valamikor – úgy képzeltem – az osztály falán kifüggesztve kellett tisztelni, mint a három vagy négy drasztikust (M-E-L-SZ).

Azért a képaláírásokat elolvastuk, új szavakat tanultunk meg, dehogy, reánk ragadtak, és belekeveredtek a beszédünkbe, olyannyira, hogy felnőttként azon kapjuk magunkat, hogy te jóisten, ezt a szót a Képes nagy világtörténelem című karácsonyi al-

Képeskönyvek varázsa

bumból hoztuk, cipeltük magunkkal, és akkor az ember szeme előtt megjelent a könyv, amely azóta ki tudja, hol van, kinek, melyik gyermeknek szerez ma is még örömet egy olyan délelőttön, vagy hever egy antikvárium eladhatatlan régiségei között, mert ma már a világtörténelem egyáltalán nem csodálatos, nem mesés, hanem ronda, érdekgubanc, és ellentétek darázs-fészeke. Képpel-képtelenül képes mindenre.

Valaki a minap azt fejtegette, hogy az iskolai tantervből ki kellene törölni a történelmet, mert mutassunk neki akár egyetlen ma élő vagy közelmúltbéli politikust, aki valamit is tanult a történelemből. Persze, akkor nem mondhattam el neki, hogy ezt az axiómát még Titus Livius találta fel az utókor számára: Historia magistra vitae, azaz a történelem (nőnemű!) az élet tanítómestere asszonya.

Nem muszáj tanulni belőle, nem muszáj tanulságokat meríteni a történelemből, lehet

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (74.)

Páskándi Géza, a lágerben is verset faragó költő (1.)

Az erdélyi '56-os elítéltek közé tartozott Páskándi Géza (Szatmárhegy, 1933. május 18. – Budapest, 1995. május 19.). Kolozsváron, magyar szakos egyetemista korában tartóztatták le (Dávid Gyulával, Fülöp G. Dénessel, Péterfy Irénnel és másokkal egyszerre). Hat év börtönbüntetésre ítélték, a Dunadeltai Salcia munkatáborából szabadult 1963 februárjában. A lágerben, talicskázás közben, fejben is verset faragott, emlékezik rá Dávid Gyula.

Kiss Zsuzsánna

Nem véletlen, hogy Páskándi Géza versei élet és halál, a minden és semmi pólusai között feszülnek. Az sem véletlen, hogy amint sok nemzedéktársánál, nála is a klasszikus értelemben vett líraiságot a lírai szerephelyzet ábrázolásának hiánya, illetve egyfajta sajátos abszurd nézőpont „csupaszítja” le. Töredékesség és absztrakció formájában tiltakozhat csak a költő az adott világ kényszerűségei ellen. Végletes élet-halál élmény állhatott az *Ars poetica a pusztán* című verse mögött:

„El kell mennem
addig a házig.
S ha a teteje
közben beázik?
El kell mennem
addig a házig. /
S ha minden lakója
holtra fázik?
El kell mennem
addig a házig.
S ha belőle már csak
gerenda látszik?
El kell mennem
addig a házig.
S ha lent vályog-közét
egerek töltik?
El kell mennem
addig a földig.
S ha zsuppját fűbe
eső döngölte?
El kell mennem
abba a földbe.”

(Páskándi Géza: *Ars poetica a pusztán*. www.hhrf.org/erdelyi-naplo/2001/1en-46.htm)

Az alkotói szabadság és a hatalom ábrázolása között egyensúlyozott

Szabadulása után Páskándi Géza Bukarestben könyvtári raktáros, majd bibliográfus volt, 1971-től a Kritérion szerkesztőjeként dolgozott. 1974-ben áttelepült Magyarországra. Budapesten a *Kortárs* szerkesztőjeként, majd a Nemzeti Színház dramaturgiaként dolgozott, és a Magyar Televízió *Magyarok* című műsorának szerkesztőbizottsági elnöke volt. Verset, regényt, esszét, drámát és meseregényt egyaránt írt. Első verseskötete,

A piros madár éppen bebörtönzése évében jelent meg, ám ezt a könyvét a barátok által megmenekített kötetek kivételével bezúzták. Alkotói pályáján két újraindulás történt: a börtönévek után az első, áttelepülése után a második. Páskándi Géza „az erkölcsi ellenzék nemzedékéhez” tartozott. Ez a nemzedék a háború után, a kommunista diktatúra első korszakában nőtt fel, még lelkesedett az utópista eszmékért, de hamar rájött, hogy becsapták. Ezt az élményt tisztán megírni nem lehetett, csak motívumok és metaforák szintjén, „virágnyelven”. Sajátos morális, érzelmi, stílári és politikai álláspont és tisztaság jelent meg általában a kor verseiben. Aztán az elvonttá tisztított költészet úgy egyensúlyozott az alkotói szabadság és a hatalom ábrázolása között, hogy létrehozott egy sajátos abszurd-posztabszurd tudatjátékot, pontosabban végjátékot minden irodalmi műfajban (Láng Gusztáv).

Meseparódia beszélő nevekkel

1965 és 1970 között született az 1971-ben egy gyűjteményes kötetben megjelentetett *Az eb olykor emeli lábát* című verses meseparódia. A „sokat megélt” szerző olyan eltorzult világot ábrázol, amelyben nemhogy az igazságot nem szabad, de még a legegyszerűbb dolgokat és életfunkciókat is tilos nevéskön nevezni. Annál beszédesebbek e paródia beszélő nevei; arról tanúskodnak, hogy a nevek tulajdonosai, a szakácsot, a hadvezért és a bakót kivéve, mind foglalkozásuk megcsúfolói: Kákáncsomódy Elemér tudor, Lenfenfölt Ékes Aldalár dalnok, Magánvalótlan Mély Frigyes bölcs, Boronborongó Bonifác püspök, Szórszálonszelt Pepecs Elek nyelvész, Hasandi Dundibár szakács, Gorombi Pokrócz Buzogány hadvezér, Paragrafus Emánuel jogász, Orrondi Ond illatszerész, Lábnym Lajos nyomozó és Bakó, a Törvény Üstje. A mesebeli ország hírnökét azért ítéli máglyahalálra a király, mert ki merte mondani, hogy az utcán kutyaürülék található! A

Forrás: Wikipédia

halálra ítélt hírnök, hogy megmeneküljön, nyilvánosan visszavonja véleményét, bár tesz egy kis mégis-utalást arra a szabadságra, amelynek alapján a vizelni készülő kutya, hatalmi rendelettel betilthatatlanul, reflexszerűen emeli fel a lábát:

„Visszavonom, hogy lenne ily szó./ Ha lenne – rosszabb. Ha nincs – az is jó./ Visszavonom, mert, ó, ilyen nincs./ s a föld csak illat, drágakő, kincs../ Mikor a csorda este ballag./ nyomukban lapos szirmok hullnak./ [...] Mikor az eb lábát emelve/ sandít – egy oszlopot szemelve./ azt nézi ő, milyen a stílus:/ dór-e, jón-e, avagy korinthus?/ Visszavonom mindent, amit kell./ és kimondom utolsó hittel:/ imádom, mit illat s virág ad./ – és mégis – Az EB OLYKOR EMELI LÁBÁT!” (Páskándi: *Az eb olykor emeli lábát*)

A Vendégség és a Tornyt választok

Az élet elvontabb vizsgálatán fölülemelkedve küzdenek Páskándi történelmi drámájának hősei az igazságért. A historizáló, tehát áthallásra alkalmas történelmi dráma műfaja népszerűvé vált az önkényuralmi Romániában – gondoljunk Sütő András, Székely János, Veress Dániel és Kocsis István műveire. Könyvalakban csak Budapest, 1973-ban jelenhetett meg, de 1972-re elkészült Páskándi tollából a Dávid Ferenc sorsát feldolgozó *Vendégség* és az Apáczai Csere János hazatérte utáni sorsát megelevenítő *Tornyot választok*. A *Vendégség* „Dávid Ferenc, avagy unus est Deus?” alcímmel megjelent a

Korunkban, így szövege „átesett” a cenzúrán, és színpadi előadása Erdélyben is lehetővé vált. Ősbemutatója mégis Békéscsabán volt, mivel az unitárius egyház közbelépésére a darabot Erdélyben hivatásos színjátszók nem adhatták elő akkoriban. Magyarországon parádés előadások (filmfelvétel is készült) közvetítettek az egyetlen magyar vallásalapító (történelmileg hiteles, ám a dráma egyes részleteit tekintve fikatív) 16. századi küzdelmeit, s ezek tükrében a huszadik század, benne Erdély közéleti, társadalmi, erkölcsi és szellemi viszonyainak kínzó el-
lentmondásait.

A Vendégség különböző vonatkozásai

Hogy milyen egészséggel, betegséggel és orvoslással kapcsolatos vonatkozásai vannak a *Vendégség*-nek? Maga a cím ihletett metaforája az Isten által megvendégelt, életre hívott emberi létnek. Mondhatjuk, hogy a vendégség filozófiai kulcsfogalom, bevett kifejezése volt a 16. századnak is, amint olvashatjuk Balassi Bálintnál: „Ez világ minékünk, kibem mi most élünk, vendégfogadó házunk” (Harmadik Célia-vers). A Vendégség főhősei a vendégségben lét különböző fokozatain helyezkednek el. A főhóst, az unitárius hitűjítő püspököt, Dávid Ferencet (Kolozsvár, 1520 körül – Déva, 1579. november 7–8. vagy 15.) kolozsvári otthonából kiragadva Déván találjuk, életfogytiglani várfogságban, az ellene gyártott, „példastatuáló” koncepció per áldozataként. Azonban a püspök élemedett kora, gyöngülő testi állapota (köhög, nehezen jár), elítélt és többszörösen megfigyelt volta ellenére nyugodt és megbékélt ember, hiszen életét Isten ajándékának, vendégségnek tekinti. Annál zaklatottabb az ő elárulására felbérelt Fausto Sozzino (Fausto Paulus Socino, Socinus, Sozzini) olasz teológus (Siena, 1539 – Luslawice, 1604), aki a Szentháromságot tagadó nézetei miatti üldöztetések elől menekült a négy bevett vallás, a vallási türelem Erdélyországába...

Amit azonban János Zsigmond az 1568-as januári tordai országgyűlésen a világon elsőnek elért, azt pár év múltán több tényező is „kikezdte”. Kettőt említsünk: a Habsburgok törekvése, hogy Erdélyt és Magyarországot különválasztva uralják, és a „nemzetközileg” erősödő ellenreformáció. Amint a nagy Báthory István Erdély fejedelme és Lengyelország királya lett egy személyben, józan politikusi óvatosságból és a maga katolikus hite szerint rendeletben tiltotta meg „a további hitűjítást”.

A valós történelmi helyzetet ragadja meg Páskándi

Hőseinek útját a maga szerzői akarata-gondolatvilága szerint, illetve a drámai műalkotás belső logikáját követve alakítja. Drámájában voltaképpen Socino, az olasz antitrinitárius gondolkodó él át végletes válságot, mert arra kényszerül, hogy a hitűjításban napról napra továbbhaladó unitárius püspököt, akit szeret, tisztel és csodál, mégiscsak elárulja. Socino szigorú megbízója a szintén olasz és a szintén Erdélybe menekült antitrinitárius, Blandrata György doktor, az erdélyi fejedelem tanácsosa és orvosa. Blandrata, kit a padovai inkvizíció, a lutheránusok és a kálvinisták egyaránt üldöznek, mind vendégi státuszát, mind a

maga megreformált hitét elszántan konzerválni óhajtja.

A történelmi adatok szerint Giorgio Blandrata (Saluzzo, 1515 – Gyulafehérvár, 1588) is Szentháromság-tagadó volt. Ezt könnyen tehette János Zsigmond udvari orvosaként és papjaként, de „hivatalban maradt” Báthory István és öccse, Báthory Kristóf mellett is. Így aztán 1579 júniusában szembe fordult közös hitük reformátorával, aki addigra már Krisztus istenségének tagadásánál tartott! Dávid Ferenc a dévai börtön rideg falai között novemberre „tisztázatlan körülmények között” meghalt. Blandrata doktor ekkortól kezdve felhagyott a teológiai vitákkal, és amint a politikai válság kezdett sűrűsödni Erdély körül, ő már csak az orvosi mesterségének élt... Nagy vagyont halmozott fel, talán visszatért a katolikus hitre. 1588 májusában Gyulafehérváron hunyt el „tisztázatlan körülmények között” – talán unokaöccse fojtotta meg, talán a vagyonáért.

Micsoda beteg korszak, kóros döntéshelyzetek és gyógyíthatatlan általános létállapot!

– mondhatnók a tükrözött korszakra és a drámaírás korszakára egyaránt. Páskándi Géza két évvel megelőzte Sütő András méltán híres *És gyönyörű Szervét*-drámáját (*Csillag a máglyán*). Mindkét dráma azt jeleníti meg, ahogyan „az újítás szabadságában fogant eszme a szabadság korlátjává” válik, „miután hatalmi helyzetbe került, intézményesült, és dogmává merevedett. A hatalom és az értelmiségi mindenkori konfliktusa bontakozik ki” (Láng Gusztáv), vagyis az az etretnekésséggel feléő felismerés, hogy a szabadon gondolkodás bármikor megbélyegezhető, hogy ti. „veszedelmes a fejedelemre és az egyházak jó békéjére” (*Vendégség*).

Minden józan valóságossága és áthallásossága mellett Páskándi drámája abszurd elemeket is tartalmaz. Hiszen a püspök új gondolatainak egyetlen értő befogadója van: a besúgója, aki közben a legbizalmasabb tanítványa lesz imádott mesterének... Bizony, ahogyan a történelmi tények tükrében „tisztázatlanok” Dávid Ferenc és Blandrata György halálának körülményei, olyannyira észbontóak, örjítőek ezek a körülmények. Amit megért a besúgó, azt hogy nem érti meg az egyház? Mit érthet meg a gyülekezet a hitűjítő jelentett és azonnal „elfojtott” gondolataiból? Mennyivel biztosabb pálya az orvosé, szemben a teológuséval? „Vendég voltál – a tudatomban. Én is vendég voltam a tiédben” – mondja a dráma végszavaiban Dávid Ferenc. Hol hát az egészséges határ tudati, szellemi és valóságos testi létünk között?

Mária, a merészen kitalált női szereplő

Alakja miatt a *Vendégség* előadását az unitárius egyház nem engedélyezte. Mária írástudatlan cseléd-lány, Dávid Ferencet, majd Socinót is szolgálja, végül jelentenie is kötelező lesz a püspökről a per végét egyre türelmetlenebbül sürgető Blandratának. Ráadásul Mária mindkét fogvatartottal együtt hál. Gyermekeket vár a püspöktől vagy annak besúgójától. Helyzete azt példázza, hogy az ösztönvilág, a maga megalázottságában akár, ki-tilthatatlan vendége az ember személységének (Láng Gusztáv).

Pakisztán (4.)

Indulunk a Karakorumba

Végre eljött a várva várt nap, amikor nekivághattunk a hegyeknek. Első napunkon azonban még „csak” egy hosszú autós út várt ránk, amelyre elnyűhetetlen terepjárókkal indultunk. És a csak-ot idéző-jelbe kellett tennem, mert az sem volt gyerekjáték, pedig azt hittem, hogy az lesz a legkönnyebb napunk.

Veress Zsombor

Átvergődünk a vad Indus folyó mentén

A 120 kilométeres távon, amelyen otthon legfeljebb 2 óra alatt átsuhanunk, ott 6-7 óra alatt döcögünk végig. Kezdetben aszfaltúton haladtunk az Indus mentén, amely mellékfolyóival határvonalat képez a Himalája 2400 és a Karakorum 500 km-es láncá között, majd betértünk a Shigar és végül a Braldu folyók völgyébe, ahol egyre rosszabb minőségű kőves úton zötyögtünk. A lelkünk kirázódott, annyira kellett kapaszkodnom, hogy a fejemet ne verjem be folyton az ablakba, hogy az izmaim már ettől is elfáradtak, kárpótlásként azonban egyre magasztosabb hegyekre nyílt rálátásunk a vad folyó mentén. Lassan arasztoltunk, újra és újra nagy magasságokba szerpentineztünk, majd visszazánkóztunk a folyó szintjére, ami korántsem volt veszélytelen a korlátok nélküli poros, guruló kővekkel teli úton. Gigahegyekben járva az arányokat az itthon megszokottak többszörösével kell beszorozni. A folyót olyan szélesnek kell elképzelni, mint a Dunát, ám szilajnak, mint a Szalárd-patakot hóolvadáskor, amelyben a zavaros víztömeg hullámozva hömpölygött, vadul örvénylett. De ezt az áradást nem elég nézni, hallani is kell! E nyers és zabolátlan természeti erők mellett gyöngye kis nádszálnak éreztem magam, főleg olyankor, amikor az autóval a szikla és a tajtékozó hullámok közti keskeny párkányon kellett áteszkessük magunkat. Ezek a pontokon az út úgy beszűkült, hogy a sofőr előbb kiszállt mérlegelni. Végül sebészi pontossággal centizte be, de csak hajszálon múlt, s lelki szemeim előtt bevillant, amint a kerekek részben a levegőben lógnak, a part megroksad a nagy teher alatt, s a kővek beszakadnak a folyóba. Én éppenséggel a folyó oldalán ültem, de esküszöm, le sem mertem pillantani a dübörgő vízre, nemhogy fényképezzek, filmezzek. Becsukott szemmel imá-

koztam, s közben, mint amikor túlfokozott rémfilmet nézek, visszafogott lélegzettel játszódtam le elmémbe, amint sikoltó ordítással zuhanunk kocsistól, s úgy kerengünk a féktelen habokon bukácsolva, mint játékhajó erős víz-sugárban. Halálfélelemben győnygőzött a homlokom, de az izgalmaknak még nem volt vége, mert egy adott ponton olyan veszélyesen nagy hézag tátongott egy hídon, hogy úgy tűnt, nem haladhatunk tovább. A gerendákból eszkábált átjárót a gleccserek olvadékvize rongálta meg, a közeli vízesésből lezúduló fűlsiketítő patak zabolátlanul nyaldosta a hidat. Kiszálltunk mindannyian a kocsikból felmérni a helyzetet, és a talpraesett embereink máris nekiláttak orvosolni a problémát, betömték a rést, s így az áthághatatlanak tűnő akadályt is magunk mögött hagyhattuk.

Utazás a bibliai időig, nyitott könyv mobiltelefon helyett

Utunkon nem csupán a szélsőséges táj nyűgözött le. Érdekes falvakon haladtunk keresztül, melyek egyre megrendítőbbekké váltak, ahogy elmélyültünk a völgyben. Előbb a 19. századba érkezünk, majd a középkorba utazunk, végül a bibliai időig tekintük vissza az idő spirálját, s már azon sem lepődtem volna meg, ha belpoklosokkal találkozunk, de végül csak gyanakvó, arcukat takaró rőzsehordó nénéket, kőből épült viskókat, barackligeteket láttunk. A régmúlt korokat idéző településeken mellbe vágott az emberek egyszerűsége, rengeteg gyermeket láttunk, az élet szemmel láthatóan bimbózott. Az iskolákból kisebb csapatokban hazatérő diákokat nézve azon morfondíroztam, hogy a muszlim szűrők erős rostjában vajon milyen informá-

ciók jutnak el ifjú értelmükig? Különleges volt látni, amint az egyenruhás tanulók nyitott könyvvel, járás közben is olvastak, tanultak, okostelefont egyiknél sem láttam. Ott még a könyv jelenti az ablakot a világra, de vajon milyen világra?

Hegycsodák az emberi civilizáció határán

Félnapos zötykölődés után nagyot sóhajtva érkezünk meg Askoléba, arra az utolsó településre,

Vajon megbír a híd?

ahova átlagos turistáknak el lehet jutni gépjárművel. Visszagondolva, bevallom, ez a nap volt egész utazásunk egyik legveszélyesebbje. Az emberi civilizáció határán, 3040 méteres magasságban jártunk, a magas Karakorum vadonja előtti apró falucskában. Askole a kapuja Földünk 14 legmagasabb csúcsa közül négynek, ugyanis innen indulnak azok az expedíciók, amelyek a négy 8.000-es sztár hegy valamelyikének meghódítását tűzik ki célul. A következő hegycsodákról van szó: a K2 (8611 m), a Broad Peak (8047 m) és a Gasherbrum-csúcs-csoport (G1 – 8080 m, G2 – 8035 m).

Ház Askolében

Askole falu. A középkor és az újkor találkozása

Sátortáborunk Askolében

Indulunk a hegyekre

inkon, hegymászó felszerelésünkön kívül cipelniük kellett a tábor összes kellékét: sátrakat, matracokat, asztalokat, székeket, áramfejlesztő generátort, kerozint a generátorhoz és a főzőkályhához, az egész útra elegendő élelmiszert a 43 személyes csapatnak, edényeket, tányérokat, evőeszközöket s még ki tudja, mi mindent, hiszen a világ egyik legeldugottabb vidékére merészkedtünk, ahol teljesen hiányzik az infrastruktúra, és nem csak térerő és internet, de még elektromos áram sincsen. Ráadásul ösvényünk rendkívül nehéz, sziklás, morénás, havas-jeges terepen vezetett, a világ egyik legnagyobb gleccserrégiójában, ahova felkészületlenül merészkedni több mint felelőtlen, halálosan veszélyes. A mi hátunkról szó szerint levették a terhet, nekünk csak egy 7-10 kilogrammos hátizsákkal kellett menetelnünk, amelybe belekerült egy napi ruházat, fényképezőgép, víz és egyéb személyes tárgyak.

Askolében törölni kellett a fényképezőgépekről a nőkről készült felvételeket

Mielőtt nyugovóra tértünk volna a porterek által felállított sáttortáborban, rövid sétára indultunk, hogy felfedezzük a mesésen szép falut. Mint általában a kíváncsi nyugatiak, mohón fotózkodtunk, és nyilván nemcsak a táj, valamint a civilizáció hajnalát idéző falu nyűgözött le, hanem a helyi emberek is. Ám hamarosan megtanultuk, hogy nem szabad bárkit fényképezni, a férfiak nem tűrték, ha asszonyaikat kaptuk lencsevégre, árgus szemekkel figyeltek, az egyik odajött hozzánk, és kitöröltette telefonjainkból a nőket ábrázoló felvételeket. A következő napokban ilyen gondunk már nem volt, mert portereink kizárólag férfiak voltak, helyi nőknek nyomát sem láttuk többé.

Meg kell említenem egy múzeumnak kinevezett házikót, amolyan tájházszerűséget, amelyet egy helyi fiatalember keveske belépődíj ellenében mutatott meg Askolében. A kis helyiségben kiállított szerszámok, háztartási eszközök, vadász- és földművelő szerszámok, ékszer-ek, ruhák, faragványok, művészeti tárgyak segítettek felidézni a régi időket, így módon kapcsolódhattunk a helyi törzs kultúrájához, életmódjához, amely vajmi keveset változott a századok során. Egy biztos: a baltisztáni emberek szívóssága, élni akarása, gazdag kultúrája példamutató lehet a nyugati ember számára.

Ez volt tehát az első éjszakánk, amikor fejünket már nem ágyban, hanem a hegyek kökemény ölére hajtottuk egy árnyékos barackligetben, valahol a Karakorumban.

Lélektani divatok

A pszichologizálás

A divatos témák felbukkanása minden tudományra jellemző, így a lélektanra is; hosszú pályafutásom során volt is alkalmam ezt megtapasztalni, bár hivatalosan a jelenséget sosem ismerték el vagy fel. Bár ez utóbbi, remélem, nem igaz, hisz az egész lélektani világot minősítené. Sokkal inkább valamiféle félrenézésnek lehetünk tanúi, esetleg annak az elfogultságnak, mely sok helyzetben mindannyiunkra jellemző, és ami az új vagy annak vélt áramlatok, gondolatok felfedezőitől sem idegen.

Albert Ildikó
klinikai pszichológus

Mára ellenben egy másféle lélektani divat is megjelent: nem a pszichológia tudományán belül, hanem a köztudatba kerülnek be rendszereken, a média és a netes világ által felfuttatott pszichológiai vagy ahhoz hasonló, abból ihletődő témák, magatartások, fogalmak, amelyek aztán egy ideig nemcsak az online felületek, hanem a mindennapi elfoglaltságok között is elkezdene virágozni. A jelenségnek a hibája, mint minden divatnak, hogy beszűkít, elvakít, és épp a legfontosabbat, amit leginkább elsajátítani és használni kellene, a kritikai érzéket tompítja el. Közülük számomra az egyik legproblémásabbnak a pszichologizálás (vagy lélektanoskodás) tűnik.

A pszichologizálás a saját és mások viselkedésének, cselekedeteinek, személyiségének önkényes pszichológiai elemzését és magyarázatát jelenti, felszínesen vagy egyáltalán nem ismert lélektani fogalmakkal, anélkül, hogy az illetőnek valódi szakmai felkészültsége

lenne ezen a területen. Illetve szerinte van, mert összeolvasott egy csomó kétes önismereti könyvet, és részt vett mindenféle, legtöbbször nem szakember, hanem önkinevezett guruk és mesterek által tartott előadáson.

Létezik egy, a filozófiában és általában a társadalomtudományokban megjelenő formája – a pszichologizmus –, amikor világunk minden jelenségét lélektani fogalmakkal igyekeznek magyarázni. Azt is mondhatnánk, hogy ennek az átvitele történik a mindennapi gondolkodásba, a pszichologizmust művelő tudósok felkészültsége nélkül.

Veszélyes jelenségről van szó, hisz meggátolja a valódi lélektani ismeretek megszerzését, az arra való törekvést és igényt, mert művelője azt hiszi, hogy birtokolja azokat. Ennek következtében alaptalan magabiztosságot alakít ki, álismereteket ad tovább, sőt, megtörténhet, hogy az ember nem ismeri fel a saját gondjait, és nem kér megfelelő segítséget.

Korunk pszichologizáló divatjá-

nak semmi köze az igazi lélektani kultúrához, bár egyesek igyekeznek annak beállítani. Valódi lélektani műveltségünk ugyanis továbbra sincs. Ha lenne, akkor egyszerűen nem létezne a pszichologizálás, a fogalmak pufogatása és a már értelmetlenné váló mindig mindennek valami lélektani izével történő (meg)magyarázása.

Okai és forrásai szintén a divatban keresendők, melyek először Nyugaton jelentek meg, majd a berlini fal leomlásával hozzánk is begyűrűztek. Alapja valószínűleg az állandó önfejlesztés, a sikerorientáltság és a boldogságkeresés el túlzott megjelenése a mindennapi foglalatosságaink között, amik a menőség ismérveivé lettek.

Ezek a magatartásformák alapjánaton mind nagyon hasznosak, ám öncéllá válásuk, az állandó és túlzott, gátlástalan önfejlesztés és boldogságkeresés épp a valódi személyiség kialakulását, stabilitásának megszerzését akadályozza, vagyis lényegében éretlenség-re ítéli a használóját. Következmé-

nyei nálunk is egyre súlyosabbak, de erről majd még lesz szó.

Szerintem a téma annyira érdekes, hogy érdemes egy kis történetiséggel is megismerkedni. Úgy gondolom, hogy kezdetben volt Dale Breckenridge Carnegie, aki tanári képesítésből indulva több mint száz évvel ezelőtt beszédoktatásba kezdett, majd az önmegvalósítás, az önérvényesítés és a sikeresség fontosságának hirdetője és felfuttatója lett: ha jól beszélsz, meggyőzől másokat, befolyásolod őket, meghódítod őket, eléred, amit akarsz, és sikeres leszel. Körülbelül így foglalhatjuk össze mindazt, amit sok előadásában és könyveiben hirdet. Módszereit később is, ma is használják: a kommunikációs, vezetési és menedzsmenttréningek alapjait képezik.

Valószínűleg eredetileg innen indult, illetve ezen alapult az az 1984-ben Brian Tracy által létrehozott tanácsadócég, mely eredetileg a vezetés, az értékesítés, az önbecsülés és a sikerpszichológia területén mozgott, majd innen végül átváltott általánosabb jólléti tanácsadássá. Innen indult a motivációs előadók és trénerek tevékenysége, akiknek elképzelései azonosak a divatos influenszerek, filmek, netes oldalak üzenetével. Mindegyik azt mondja, hogy légy sikeres, légy boldog és menő. Ehhez pedig csak az kell, hogy hallgasd meg az előadásomat, tanuld meg az elpufogatott közhe-lyeket, és tégy úgy, ahogy mondom, mert nézz rám, én is a nulláról indultam, és íme, most milyen sikeres, menő és milliomos vagyok. Bíz és akarj és higgy, gondolkozz pozití-

van, és akkor tiéd a világ! És a sok szájtáti nem kérdezi meg, hogy jó-jó, de konkrétan hogyan lesznek ebből milliók?

Végül még meg kellett jelennie a pozitív pszichológiának is. Bár a ki-fejezés Maslow-tól származik, de csak valamikor az ezredfordulón, Martin Seligmannak köszönhetően robbant be a tudományba – nagyon rövid időn belül a köztudatba is – a pozitív pszichológia, és lett belőle hamarosan nagy üzlet is. Bár sokan kritizálják, sőt, ma már a túladagolt boldogságról is végre kezdenek írni és beszélni a szakemberek, a mindennapokban a boldogságkeresés rendületlen, és többé-kevésbé avatott ígérői rendszerint nagy elismerésnek és sikernek örvendenek. Egyelőre.

Mindehhez még hozzáadódik a szűk félszázados múltra visszatekintő, de csak az utóbbi időben ennyire népszerűvé vált coaching, mely lényegében edzést jelent, csak elfelejtik lefordítani. Ennek célja az egészséges, de bizonyos nehézségekkel küzdő, vagy egyszerűen csak önmagukat egyes területeken fejleszteni kívánó embereknek, szervezeteknek való segítségnyújtás. Ennek is számos alapelve a pszichológiából származik. És nem ritkán konkurál is vele, néha sikerrel.

Ha mindezek következtében körülöttünk mind kiegyensúlyozott, jókedvű, jól kommunikáló, ember-séges és elégedett lelkek szaladgálnának, nem született volna meg ez az írás. Így azonban még arról is fogok szólni, mi lenne a valódi lélektani műveltség, mi lenne a haszna, és miben akadályoz ez a pszichologizáló világ.

Ember és állat harmóniája

Állatjóléti ellenőrzések

A hideg évszakban az alacsony hőmérséklet, az erős szél és a csapadék veszélyeztetheti a szabadban tartott állatok életét és egészségét, ezért a tulajdonosoknak kötelességük megfelelő menedékhelyet, gondozást és védelmet nyújtani számukra.

Szer Pálosy Piroska

Múlt héten a Maros Megyei Rendőrség állatvédelmi hivatalának a rendőrtisztjei a mezőzáhi vidéki rendőrséggel közösen ellenőrzéseket hajtottak végre magánszemélyeknél, és több mint 25 állat tartási körülményeit vizsgálták meg. A feltárt szabálytalanságok nyomán 17 bírságot szabtak ki összesen 8.000 lej értékben, ebből négyet az állatvédelemről szóló 2004. évi 205-ös számú állatvédelmi törvény rendelkezéseinek megsértése miatt, 13 szankciót pedig a kóbor kutyák kezeléséről szóló 2001. évi 155-ös kormányrendelet alapján. A rendőrség emellett tíz veszé-

lyeztetett helyzetben lévő állatot menhelyekre szállított, mivel az alacsony hőmérsékletek ellenére megfelelő menedék nélkül tartották őket.

Az állatkínzás is bűncselekmény

Január 23-án a Maros Megyei Állatvédelmi Hivatal rendőrtisztjei hivatalból vizsgálatot indítottak egy állatkínzási ügyben, miután az interneten megjelentek olyan videófelvételek, amelyek egy fájdalomtól szenvedő, a hóban fekvő kutyáról készültek. A nyomozás eredményeként kiderült, hogy a képeket közzétevő személy egy 13 éves kiskorú, aki Mikefalva köz-ségben él. A kivizsgálások nyomán az eset körülbelül egy héttel azelőtt történt, az állatot nem megfelelő körülmények között tartották a szabadban, ezért elpusztult. A kutya tetemét a rendőrség azonosította, a Maros Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Hivatalba szállították boncolásra, hogy kiderítsék a halál pontos okát. Ebben az esetben a rendőrség bünyügyi nyomozást indított az állat szándékos elpusztítása ügyében, amely a 205/2004. számú állatvédelmi törvény szerint bűncselekmény.

Az ügy a dícsőszentmártoni bírósághoz tartozó ügyészség felügyelete alatt folytatódik.

Egy másik esetet Alex Dragoş elkötelezett állategészségügyi szakember és állatvédő osztott meg Facebook-oldalán, mivel átmeneti menedéket keresett két szelíd kutya számára, amelyeket az Állatjóléti Rendőrség beavatkozásával koboztak el. Mint írta, a két éves testvérpár rémálmot élhetett át. Körülbelül 30 cm hosszú lánc-cal voltak kikötve, de sem menedék, sem szalma nem volt számukra, a fagyos földön aludtak. Egyméternyi sem tudtak mozdulni, a láncok annyira megcsavarodtak, hogy belemartak a nyakukba, ezért is állatorvosi beavatkozásra volt szükség.

Megelőző ajánlások

Körülbelül -10 fok alatt ajánlatos legalább éjszakára zárt helyiségbe vinni az állatokat, akár garázsba vagy fészerbe, ahol egy picit már enyhébb a hőmérséklet, hogy ne érje őket baj.

– A kint tartott kutyáknak kell egy jó kutyaház és elegendő mozgástér, hiszen a mozgás is melegít. Legyen elég tágas, fel tudjon állni, meg tudjon fordulni, és teljes testhosszával el tudjon benne nyúlni. Fontos, hogy jól szigetelt legyen, lehetőleg alulról is, strapabíró és tartós kutyaházat biztosítsunk kedvencünk számára, szél-től, esőtől, hótól és fagytól védett menedéket, száraz és tiszta almot.

– Ne tartsák az állatokat a szabadban kikötve, fagyos időben gondoskodjanak arról, hogy az állatok minél kevésbé legyenek kitéve az alacsony hőmérsékletnek.

– Biztosítsanak elegendő, a hideg évszaknak megfelelő táplálékot, valamint friss vizet, amelyet folyamatosan ellenőrizzenek, hogy ne fagyjon meg.

– Ne tartsák az állatokat hosszú ideig járművekben vagy fűtetlen helyiségekben.

– Rendszeresen ellenőrzézzék az állatok

Menedék nélkül fagyban, rövid lánc-on

Forrás: Alex Dragoş Facebook-oldala

egészségi állapotát, és figyeljenek a hipotermia vagy kimerültség jeleire.

Ha bárki olyan állatot lát, amely szenved vagy amelyet nem megfelelő körülmények között tartanak, értesítse az illetékes hatóságokat. Az állatok nem tudnak segítséget kérni, de felelősségteljes gondoskodással meg lehet őket védeni.

Fotó: Maros Megyei Rendőrség

Stafétaváltás a PhoeBo Egyesületnél

A marosvásárhelyi PhoeBo Egyesület divatbemutatói évről évre egy-egy kiállítással végződnek. Így a jelenlegi is, amely látványosan foglalja össze a szecesszióról szóló esemény lényegét.

Bodolai Gyöngyi

– *Miért tartjátok fontosnak visszatérni egy-egy bemutatott rendezvényhez?* – kérdeztem Márton Krisztinát, az egyesület alelnökét

– Mióta a Bolyai Házban tevékenykedünk, azóta jelentkeztünk éves rendszerességgel egy-egy bemutató anyagának a kiállításával. Ezt azért is fontosnak tartom, mert a bemutatóra való készülődés során a tervezők és segítők nagyon sokat dolgoznak, nagyon sok munkát, energiát fektetnek be, aminek az eredménye egy alkalommal látható. A kiállításon viszont lehetőség nyílik visszatérni az eseményre, megmutatni a részleteket egy másképpen élvezhető statikus formában.

A divatbemutató ideje alatt is rendezünk kiállításokat a palota előcsarnokában, de a nagy nyüzsgésben nem lehet alaposan megtekinteni és értékelni a nagyobb művészeti diákok vagy a kisiskolások ötletes divatrajzait. Ez utóbbiak alkotásaiból kiderül, hogy azok is, akik nem a Művészeti Főgimnáziumba járnak, mekkora késztetést éreznek az alkotásra, és mennyi tehetség rejlik bennük. Ennek különösen örvendünk, mert a divatbemutatóknak az a célja, hogy felhívjuk a figyelmet egy bizonyos korszak szépségeire, amire ha ráirányul a figyelem, már nyereséget jelent a korszak értékeinek továbbörökítése

szempontjából. Ha ezt magáévá teszi a diák azáltal, hogy valami hasonlót alkot, az egy belső értékké válik számára. A divatbemutatóknak és a kiállításoknak is fontos jellemzője a Művészeti Főgimnázium diákjaival (akiket Demeter Evelin tanárnő irányít) való együttműködés. Az idén Nagy Annamária grafikatanárnővel együttműködve linónyomatokat készítettek textíliákra, így találkozott a két technika, és az alkalmazott művészet érdekes formáját próbálták ki a diákok. A kisebb korosztály Szakács Ágnes és Drágos Lenke Ildikó művészeti oktatók vezetésével szecesszióból inspirált rajzokat készített. Meg kell említenem, hogy évek óta nagyszerű fotósok állnak mellettünk, akik művészi fényképekben örökítik meg a divatbemutatóinkat. A covid óta felfedeztük, hogy a divatfotók stúdiófotókkal kombinálva mennyire szépen be tudják mutatni az alkotásokat, azóta ily módon állítjuk ki ezeket. Fotósaink az idén Szigeti Szenner Szilárd (évek óta a stabil csapatunk része), Barbócz Zsolt, Kilyén Zsolt, a Studio Artentől Balázs Csongor és Balázs Eszter.

– *Elhangzott, hogy a hétvégi Csipke és tánc című rendezvénnyel bezárólag megvál-*

tozik a Bolyai Ház (Papiu Ilarian utca 19/2.) programja.

– Tulajdonképpen stafétaváltásnak tekinthetjük. Egyesületünk 2023 óta kezdett el az EMT-vel (Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság) közreműködve az épületben tevékenykedni, ahol az volt a cél, hogy étellel töltsük meg azt a teret, amelynek a helyén állt a ház, ahol Bolyai János utolsó éveiben élt. Olyan színvonalas rendezvényekkel igyekeztünk belakni a teret, amelyek méltók a helyszínhez. Igaz, hogy a tevékenységünk nem kifejezetten a matematikáról szólt, hanem több hangsúlyt kaptak a kézműves, művészeti alkotó tevékenységek. Sokféle kiállítást, különböző rendezvényeket, könyvbemutatókat, úti beszámolókat szerveztünk, konferenciák helyszínéként közreműködünk, amelyekben érdekes volt ész-

revenni, hogy milyen sok esetben nagyon távolinak tűnő területek hogyan hozhatók párhuzamba Bolyai világával. Különleges szegmenst jelentettek a nyári gyermektáborok. Ezeken az eseményeken nagyon sok résztvevő megfordult, tehát elmondhatjuk, hogy a küldetésünket teljesítettük: az elmúlt három év alatt sok ember megismerte ezt a Bolyai-kultuszhoz kötődő helyszínt. Divatbemutatóink szervezésében a Kultúrpalota és a Maros Megyei Múzeum támogatását élveztük, bízunk abban, hogy folytathatjuk. Reményeink szerint a kisebb rendezvényeknek is megtaláljuk a megfelelő helyszínt, nyári táborunknak is, amely során a múlt évben is vidám gyermekzsivajban sok szép alkotás született. Stabil rendezvényünk, az időseknek szóló teadélelőtt is folytatódni fog, reméljük, hogy az új helyszínt is megtaláljuk hozzá – mondta bizakodva Márton Krisztina.

Egy szerző nélküli szentenciát idézünk a rejtvény fősoraiban.		ISMERETLEN SZEMÉLY		BALKÁNI FŐVÁROS		... GULL (E. SUE MŰVE)		MAGOT SZOR A FÖLDBE		AZ ARGON VEGYJELE		ESTE (OLASZ)		MENJI (OLASZ) LÁGYAN ZÜMMÖG		AZ UTOLSÓ MAGYAR KIRÁLYNÉ		AZ EGYIK SZÜLŐ		ZAB-SZEMEKE!		FÉMPÉNZ		SZÉKELY IS F. VIÉTE LA-TINOS NEVE		MAXI TASAK		PÁROS HASZON!		SZÁNTÓ ESZKÖZ	
		1.																												A	
		PALACK LEHET ILYEN												INDUSZTRI-ÁLLJI (KÖZ-LEKEDÉS)										ÉRZÉK-SZERV ELŐTAG: BILLIO							
		TAROL POZITÍV ELEKTROD								SZITA ELŐRE JUT						FÖLDGÁZ MAROKKÓ FŐVÁROSA												OLASZ AUTÓJEL TEASÜTE-MÉNY			
2.		V		ARAB NŐI NÉV		SZÁNDÉ-KOZIK NAGY KAZAH TÓ				HAZUGSÁG (BIZ.) SZOBRÓT KÉSZÍT						KERTI ZÖLDSÉG CSÖKKEN A DAGANAT										NÉMA BÉKA! PÉNZTARTÓ					
FONTOS FEHÉRJE						MAGAS NÖVÉNY RÉSZEKRE OSZT				ANGOLUL MEGY JUTTAT				SKÁLAHANG PISKÓTA-TEKERCS				ARRA-FELEI						ZAVART TOR! 10-ES LOGA-RITM. JELE							
SZÍNÉSZ (FRANCO)				CHATEAU-BRIAND-MŰ IDŐMÉRŐ								MŰKÖDÉS ELLENÖR-ZESE BECÉZETT ITAL										SZIGNÁL MÁSIK NEVÉN									
KÖNYVET MEGJELEN-TETŐ				MŰV. TÖRTÉ-NÉSZ (NÓRA) HORDÓ VAN ILYEN								TARA ŰRNOJE (SCARLETT) TALJÁN										FÓNEMESI CÍM MEZELEN MŰALKOTÁS									
SZŰL AZ ÁLLAT				ERŐSEN TAPAD ÉN				DOLGOZIK A MOZDONY A RÁDIUM VEGYJELE						SZOLMIZÁ-CIÓS HANG BRAN TÁRSA								BECSÜLT RÉSZ! A FIAT VÁROSA									
OROSZ HELYESLÉS RÓMAI 4				BESZÉL A MAJOM A HÁZBA				SÜTEMÉNY-TEKERCS D. NANSEN HAJÓJA						3 MŰSZAK EGYIKE HALAK SZA-PORODÁSA												TONNA (RÖV.) BECÉZETT ÓVODA					
		A BÁRIUM VEGYJELE NAGY... (VÁROS)		EBLAK KUTYA				ELŐTÖR FESZÍTŐ ESZKÖZ						VÁLÝÚ HÍRES MÉNES										PÁROSAN FOLYÓ! JÓKAI-HÓSNÓ							
TÖRÖTT ABLAK ORVOSA						CSERMELY ... BALDWIN (SZÍNÉSZ)		ÓRÓMAI RÉZPÉNZ EGER VÁRÁT VEDTE (ISTVÁN)				MÁRAMARO-SI HEGYSÉG IDEGEN FÉRFINÉV										LÁTVÁNYOS MŰSOR A KOBALT VEGYJELE									
NÁPOLY BEJÁRATA!		...OVO (ELEVE) MÉDI ÉS HÉ-DI TESTVÉRE		KERÜL TROMF				...FUTÁSA(VÖ-RÓSMARTY) TÁRGY, DO-LOG (LAT.)														POLGÁR SÍPOS GÖRÖG ISTEN									
TORTA-TÖLTÉLEK				LÉNYEGÉ-BEN VALL! OLASZ NÉVELŐ		SPANYOL ARAB AZ ARZÉN VEGYJELE				... VEGAS (NEVADAI VÁROS) ARAT!								KIS TER-METÚ LÓ NÖVÉNY RÉSZE										NORVÉGIA AUTÓJELE A GALLIUM VEGYJELE			
		GONDOLAT, ÖTLET GRAMM (RÖV.)						KÓROS ÁLLAPOTÚ KILO (RÖV.)								MORZE-JEL A FOSZFOR VEGYJELE						BECÉZETT OLGA KÁLIUM VEGYJELE									
CSÖKKEN A VÍZ SZINTJE		E																								PÁRA!				L.N.J.	

Leiskolázta a román csapatot a magyar női vízilabda-válogatott

Fotó: MTI/Szigetváry Zsolt

A magyar női vízilabda-válogatott kedden fölényes, 25 gólos győzelmet aratott a funchali Európa-bajnokság B csoportjának második fordulójában a román csapat ellen, amelyben egy marosvásárhelyi játékos – Szeghalmi Krisztina – is helyet kapott a kezdőben. Az eredmény: 28-3.

A hatalmas gólkülönbség a papírformának megfelelő: a román válogatott 2022 óta harmadszor vesz részt az Európa-bajnokságon, korábbi eredményei alapján a 11., illetve a 14. helyen végzett, és 2022-ben 22-0-ra kapott ki a mostani ellenféltől Splitben, a csoportkörben.

A magyar csapat a mérkőzés elejétől dominált, a folyamatos gólzápor mellett a védekezés is hatékony volt, a kapuban Golopencza Szonja több fontos védést mutatott be, így a románok csupán három alkalommal találtak a hálóba. Legelőször a második negyedben, 9-0-s állásnál, de a nagyszünetig további öt magyar találat született, ami tovább növelte a különbséget. A harmadik negyed végére az állás már 20-1 volt, a záró nyolc percben pedig a magyarok újabb hat

gólt szereztek, miközben a román játékosok egyre fáradtabbnak tűntek, kétszer mégis betaláltak.

A győzelemnek köszönhetően a magyar válogatott erősen valószínűsíthető továbbjutással várhatja a középdöntőt, ahol a felső ágon a D csoportból kap ellenfeleket, amelyben a címvédő hollandok, az izraeliek, a svájciak és a brítkek szerepelnek. A középdöntős szakaszban a továbbjutók egymás elleni eredményei is számítanak majd, a legjobb négy között pedig a két főcsoport első két helyezettje küzdhet az érmeért.

A román csapatból Ana-Maria Șerbănescu két gólt szerzett, a harmadikat Laboncz Nikolette jegyezte. A magyar csapatból Faragó Kamilla 6, Hajdu Kata 5, Vályi Vanda, Varró Eszter és Tiba Panna 3-3 gólt lőtt, a többi találaton több játékos osztozott.

A románok ma a spanyolokkal játszanak a csoport utolsó mérkőzésén, a magyarok pedig Portugália ellenében zárják a kvartett küzdelmeit.

Nottinghamben csak a győzelem jelent biztos nyolcaddöntőt a Ferencvárosnak

A Ferencváros számára csak a győzelem jelent biztos nyolcaddöntőt a Nottingham Forest vendégeként a labdarúgó-Európa-liga alapszakaszának utolsó, nyolcadik fordulójában.

Múlt héten a görög Panathinaikosz a hajrában egyenlített a Groupama Arénában, ami azért volt különösen fájó a magyar bajnok számára, mert ha megőrzi egygólos előnyét, akkor nagy valószínűséggel még akkor is a legjobb nyolc között zárt volna a tabellán, ha ma vereséget szenved angol riválisától. Így viszont a döntetlen sem feltétlenül elég ahhoz, hogy kihagyhassa a 16 közé jutásért februárban rendezendő rájátszásos párharcot.

A zöld-fehérek a hetedik helyen várják a zárást, azaz legfeljebb egy csapat előzheti meg őket, hogy közvetlenül a márciusi nyolcaddöntőbe lépjenek. Ez azt jelenti, hogy a nottinghami vereséggel várhatóan kikerülnek a nyolc közül, a döntetlen pedig négy riválisnak – Real Betis, Porto, Genk, Crvena zvezda – is lehetőséget teremt az előzésre.

A Ferencváros a végeredménytől függetlenül remekül szerepel a nemzetközi porondon, ugyanis a német Freiburggal és a cseh Viktoria Plzennel egyike a három veretlen együttesnek a 36 csapatos mezőnyben. Ennek a mérlegnek a megőrzése még annak fényében is bravúros lenne, hogy a soron következő ellenfele igencsak szenved a világ legerősebb bajnokságának tekintett Premier League-ben. Az idény során két edzőváltáson átesett Nottingham Forest az éppen bennmaradást jelentő 17. helyen áll, igaz, a főpróbája jobban sikerült a hétvégén: 2-0-ra győzött a Brentford otthonában, míg az FTC hazai pályán fontos rangadót veszített el 3-1-re az élvolas Győrrel szemben, amely így már négy ponttal előzi meg az NB I-ben.

Az angol csapat a 16. az Európa-liga tabelláján, a nyolc közé nem juthat be, de nem is kerülhet ki a 24-ből, így számára az a tét, hogy a folytatást jó helyzetből várja.

Robbie Keane vezetőedző számára komoly nehézséget je-

lent, hogy két kulcsjátékosa, Tóth Alex és Varga Barnabás elszereződött, az új igazolások viszont csak a kieséses szakasztól lesznek bevetethetők.

Emiatt a Varga pótlására érkezett holland Elton Acolatse és a horvát Franko Kovacevic nem léphet pályára, így elől igencsak kevés variációs lehetősége van az ír szakembernek, akinek a középpályán az okoz gondot, hogy a BL-győztes Naby Keita sérüléssel bajlódik, akárcsak a magyar válogatott kapusa, Dibusz Dénes. Utóbbit Gróf Dávid helyettesíti.

Az 1979-ben és 1980-ban BEK-győztes Nottingham Forest még sosem játszott magyar csapattal. Az FTC az angol riválisokkal vívott nyolc párharcából háromszor jutott tovább, ezenkívül 2024-ben a Tottenham Hotspurtól szenvedett 2-1-es vereséget az előző idény alapszakaszában.

A mérkőzés az osztrák Sebastian Gishamer sípjelére romániai idő szerint 22 órakor kezdődik. A találkozózt élőben közvetíti az M4 Sport és a Prima Sport 3 televízió, valamint a Nemzeti Sportrádió és a Kossuth Rádió.

A 36 csapatos, nyolcfordulós EL-főtábla első nyolc helyezettje egyenes ágon a nyolcaddöntőbe jut, míg a 9-24. helyezettnek oda-visszavágós párharcokban küzdenek meg a legjobb 16 közé kerülésért, ennek sorsolását pénteken tartják. A 25-36. pozícióban záró együttesek számára véget ér az európai kupaszereplés.

A Fenerbahcét fogadja a továbbjutásra esélytelen FCSB

Európa-ligás mérkőzések a televízióban:

* 22.00 óra: FCSB – Fenerbahce (DigiSport 1, Prima Sport 1), Nottingham Forest – Ferencvárosi TC (Prima Sport 3), Olympique Lyon – PAOK Szaloniki (DigiSport 2, Prima Sport 2), Panathinaikosz – AS Roma (DigiSport 4, Prima Sport 3).

Jelentős pénzjutalmat kaptak az Eb-aranyérmes szerb férfi vízilabdázók

A szerb kormány fejenként 20 ezer eurós jutalmat hagyott jóvá a férfívízilabda-válogatott játékosainak és a szövetségi kapitánynak, miután a csapat aranyérmet szerzett a Belgrádban rendezett Európa-bajnokságon.

A kormány döntésének bejelentése előtt Aleksandar Vucic szerb köztársasági elnök fogadta a sportolókat, akiknek köszönetet mondott azért, hogy örömet szereztek az országnak, és bizonyították elkötelezettségüket. Mint mondta: nem számított az aranyéremre, így még nagyobb volt az öröme a végeredmény láttán. Hozzátette: az állam a jövőben is támogatni kívánja a sportklubokat, hogy továbbra is világszínvonalú sportolók nevelkedjenek Szerbiában.

A vasárnapi döntőben, a belgrádi arénában Szerbia 10-7-re győzte le Magyarország válogatottját.

A szerbek történetük során – Jugoszlávia eredményeivel együtt – kilencedszer lettek a kontinens legjobbjai, és 2018 után diadalmaskodtak újra.

Belgrádba költözik az Európai Úszószövetség

Belgrádba helyezik át az Európai Úszószövetség (European Aquatics, EA) székhelyét – erről írt alá megállapodást hétfőn Zoran Gajic szerb sportminiszter és Antonio Silva, az EA elnöke.

„Ez rendkívül fontos az ország globális megítélése szempontjából. Először fordul elő, hogy egy sportág európai szövetségének központja ebben a térségben kap helyet. Míg a Nemzetközi Úszószövetség központja Budapesten működik, az Európai Úszószövetségé Belgrádban lesz. Ez az első lépése annak a folyamatnak, amelynek során legalább öt különböző sportág szövetségének irodája költözhet Szerbiába” – húzta alá a politikus.

Antonio Silva hangsúlyozta: a Belgrádba költözés fontos lépés a szervezet számára, és emlékeztetett arra, hogy Szerbia és a szerb főváros sikeresen rendezte meg a vízilabda-Európa-bajnokságot.

Az Európai Úszószövetség székhelye 2015 és 2026 között a svájci Nyonban volt. Belgrádban tíz évet terveznek tölteni.

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 23. forduló:* Bournemouth – Liverpool 3-2, Crystal Palace – Chelsea 1-3, Arsenal – Manchester United 2-3, Brentford – Nottingham Forest 0-2, Burnley – Tottenham 2-2, Everton – Leeds United 1-1, Fulham – Brighton & Hove Albion 2-1, Manchester City – Wolverhampton 2-0, Newcastle United – Aston Villa 0-2, West Ham United – Sunderland 3-1. *Az élcsoport:* 1. Arsenal 50 pont, 2. Manchester City 46, 3. Aston Villa 46.

* *Spanyol La Liga, 21. forduló:* Alavés – Betis 2-1, Atlético Madrid – Mallorca 3-0, FC Barcelona – Real Oviedo 3-0, Real Sociedad – Celta Vigo 3-1, Levante – Elche 3-2, Valencia – Espanyol 3-2, Girona – Getafe 1-1, Rayo Vallecano – Osasuna 1-3, Villarreal – Real Madrid 0-2, Sevilla – Athletic Club 2-1. *Az élcsoport:* 1. FC Barcelona 52 pont, 2. Real Madrid 51, 3. Atlético Madrid 44.

* *Olasz Serie A, 22. forduló:* Fiorentina – Cagliari 1-2, AS Roma – AC Milan 1-1, Atalanta – Parma 4-0, Genoa – Bologna 3-2, Como – Torino 6-0, Hellas Verona – Udinese 1-3, Inter – Pisa 6-2, Juventus – Napoli 3-0, Sassuolo – Cremonese 1-0, Lecce – Lazio 0-0. *Az élcsoport:* 1. Inter 52 pont, 2. AC Milan 47, 3. AS Roma 43, 4. Napoli 43.

* *Német Bundesliga, 19. forduló:* Union Berlin – Borussia Dortmund 0-3, Heidenheim – RB Lipcse 0-3, Bayer Leverkusen – Werder Bremen 1-0, Mönchengladbach – VfB Stuttgart 0-3, Mainz – Wolfsburg 3-1, Bayern München – Augsburg 1-2, Eintracht Frankfurt – Hoffenheim 1-3, Freiburg – 1. FC Köln 2-1, St. Pauli – Hamburger SV 0-0. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 50 pont, 2. Borussia Dortmund 42, 3. Hoffenheim 39.

* *Francia Ligue 1, 19. forduló:* Le Havre – AS Monaco 0-0, Auxerre – Paris St. Germain 0-1, Metz – Lyon 2-5, Nantes – Nice 1-4, Paris FC – Angers 0-0, Olympique Marseille – Lens 3-1, Lille – Strasbourg 1-4, Brest – Toulouse 0-2, Stade Rennes – Lorient 0-2. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 45 pont, 2. Lens 43, 3. Olympique Marseille 38.

Milánó 2026

Hatezer nemzetbiztonsági felügyeli a téli olimpiát

Az olaszországi nemzetbiztonság hatezer embere felügyeli Milánót a téli olimpiai játékok ideje alatt, és jelen lesznek amerikai és katari biztonsági egységek is – jelentette be Matteo Piantedosi olasz belügyminiszter a RAI1 közmédia kedd esti adásában.

Matteo Piantedosi elmondta, hogy a legfejlettebb nemzetbiztonsági és területellenőrzési eszközöket használják a légtérben éppúgy, mint Milánó utcáin és a város egész térségében.

A biztonsági rendszer garantálni kívánja az olimpiai infrastruktúrák biztonságát, a közrendet, a nézők tömegének irányítását, bűncselekmények és esetleges támadások megelőzését.

Az olasz nemzetbiztonság hatezer embere lesz jelen elsősorban Milánóban, de az olimpia másik helyszínén, Cortinában is.

A belügyi tárca vezetője a RAI1 ötperces politikai interjúműsorában vázolta a február 6-án Milánóban kezdődő téli olimpiára való készülést azt követően, hogy nyilvánosságra jutott, hogy a J.D. Vance alelnök vezette amerikai küldöttség védelmét a Bevándorlási és Vámügyi Hivatal (ICE) ügynökei látják el. Milánó utcáin több katari jelzésű páncélozott járművet is látni, amelyek több mint száz biztonsági emberrel érkeztek meg a közel-keleti államból.

Az ICE jelenléte ellen többek között Giuseppe Sala baloldali milánói polgármester is tiltakozását fejezte ki.

Matteo Piantedosi úgy fogalmazott, ez „vihar egy pohárban”, a belügyminiszter hangsúlyozta, hogy nem ugyanazokról van szó, akik az utóbbi napokban az egyesült államokbeli Minneapolisban végeztek szolgálatot.

Milánóba az amerikai belbiztonsági minisztérium emberei érkeznek, majdnem kizárólag biztonsági szakértők, akiket nem lehet a város utcáin látni.

A biztonsággal kapcsolatos összes intézkedés kizárólag az olasz hatóságok irányításával történik – hangoztatta a belügyminiszter. Hozzátette, hogy hamis hírt terjeszt, aki azt állítja, hogy az ICE emberei az olasz utcákon a közrendet és a migránsokat ellenőrzik majd.

Matteo Piantedosi kedden a belügyminisztériumban Tilman J. Fertitta amerikai nagykövettel egyeztetett.

Az ICE feltételezett jelenléte a baloldali pártok és mozgalmak tiltakozását váltotta ki, aláírásgyűjtés indult az „ICE nem léphet Olaszország területére” jelszóval. Az olasz hatóságok nem zárják ki a tüntetéseket az Egyesült Államok képviselőinél.

Az olimpia nyitónapjára vonatkozó biztonsági részleteket még nem közölték, annyit tudni csupán, hogy a város jelentős részét lezárják, és nem kizárt, hogy az oktatási intézményekben is szünnapot tartanak. (MTI)

Kaja Kallas:

Nem lehet, hogy egyetlen ország vétója akadályozza meg a többi EU-tagállam politikáját

Nem lehet, hogy egyetlen ország vétója akadályozza meg az Európai Unió többi tagállamának politikáját – jelentette ki az EU kül- és biztonságpolitikáért felelős főképviselője az Európai Védelmi Ügynökség brüsszeli éves konferenciáján szerdán, kifogásolva, hogy egyes országok alkualapként használják vétójukat az egyhangú szavazást igénylő ügyekben.

Kaja Kallas arról beszélt, hogy az egyhangú döntéshozatal miatt az Európai Unió nem tud elég gyorsan reagálni, pedig a jelenlegi geopolitikai válságok olyan sürgős helyzeteket teremtettek, amelyekben nem engedheti meg magának a lassúságot. A főképviselő ezért az uniós szerződések által biztosított lehetőségek – konstruktív tartózkodás, a minősített többségi döntéshozatal fokozatos kiterjesztése a kül- és biztonságpolitikában, a kölcsönös védelmi záradék alkalmazása – megvizsgálását ajánlotta a politikai és katonai döntéshozatal gyorsítására.

„Európa már nem Washington elsődleges geopolitikai súlypontja, és ez a változás már egy ideje tart, szerkezeti jellegű, nem átmeneti.

Ez a stratégiai fókuszváltás megváltoztatta a transzatlanti kapcsolatok alapját. Az Egyesült Államok továbbra is Európa partnere és szövetségese marad, de az új realitásokhoz alkalmazkodni kell, Európának sürgősen lépnie kell!” – mondta.

„A történelemben egyetlen nagyhatalom sem szervezte ki saját túlélését úgy, hogy közben fenn is maradt volna”, ezért a prioritás a védelem megerősítése – tette hozzá a politikus.

Kaja Kallas felhívta a figyelmet, hogy az európai védelmi képességek széttárgoltak, a tagállamok túlzottan a nemzeti érdekekre összpontosítanak, ami lassítja és gyengíti a közös fellépést, ezért „a kultúrát meg kell változtatni, nemzetek helyett európaiként kell cselekednünk” – fogalmazott.

A főképviselő elmondta: a nemzetközi normákra és intézményekre az elmúlt évtizedek legsúlyosabb nyomása nehezedik, és valós veszélye van annak, hogy visszatér a kényszerítő erőpolitika, a befolyási övezetek kialakítása.

Emlékeztetett arra, hogy az elmúlt évben drámaian mélyült az európai biztonsági válság; Oroszország ukrainai háborújának negyedik évfordulójához közeledve Európát kibertámadások, szabotázsakci-

ók, külföldi beavatkozások, katonai megfélemlítés és politikai nyomásgyakorlás érte.

Fájdalmasan világossá vált, hogy Oroszország hosszú távon is jelentős biztonsági fenyegetés marad. Kína hosszú távú kihívást jelent: veszélyezteti az európai gazdasági modellt, fenyegeti a kelet- és dél-kínai-tengeri térség országait, és támogatja Oroszország háborúját. A Közel-Keletet továbbra is kiszámíthatatlanság jellemzi – mondta Kallas.

Európának 2026–2027-ben 60 milliárd euró katonai támogatást kell biztosítania Ukrajnának, amihez elengedhetetlen az európai védelmi ipar teljesítménye – közölte. A főképviselő felidézte Volodimir Zelenszkij ukrán elnök davosi figyelmeztetését, miszerint Oroszország csak azért képes folytatni a fegyverkezését, mert kritikus alkatrészekhez jut, és az olajexportból bevételei vannak.

„Ha meg akarjuk állítani a háborút, el kell vágnunk Oroszországot mindkettőtől!” – jelentette ki.

„Mivel az Egyesült Államok figyelme egyre inkább Európán túlrá irányul, a NATO-nak európaibbá kell válnia, és ehhez Európának kell cselekednie” – mondta a főképviselő. (MTI)

A grönlandi konfliktus stratégiai ébresztő egész Európa számára

A Grönland körüli legutóbbi erőpróba az Egyesült Államokkal szemben „stratégiai ébresztő egész Európa számára” – jelentette ki Emmanuel Macron francia államfő szerdán, amikor a hivatalában fogadta a dán és grönlandi vezetőket.

Ez az „ébredés az európai szuverenitásunk megerősítésére, az Északi-sarkvidék biztonságához való hozzájárulásunkra, a külföldi beavatkozások és a dezinformáció elleni küzdelemre, valamint a globális felmelegedés elleni küzdelemre” vonatkozik – mondta a francia elnök Mette Frederiksen dán és Jens Frederik Nielsen grönlandi miniszterelnökkel közös sajtótájékoztatóján, mielőtt munkaebedén látta őket vendégül az Elysée-palotában.

Macron jelezte, hogy Franciaország megerősíti „szolidaritását és elkötelezettségét az Önök (grönlandiak) szuverenitása és területi integritása iránt”.

„Franciaország továbbra is megvédi ezeket az elveket az ENSZ Alapokmányának megfelelően” – tette hozzá, támogatásáról biztosítva „a NATO fokozottabb elkötelezettségét az Északi-sarkvidéken”, amelyhez Párizs „készen áll csatlakozni” – hangsúlyozta az elnök.

A Dániához tartozó félautonóm terület a közelmúltban került a hírek középpontjába azzal, hogy jövőbeni fennhatóságának kérdése feszültséget szült az Egyesült Államok és a NATO között.

A dán miniszterelnök megköszönte Franciaország „nagyon határozott támogatását”.

„Köszönöm, hogy megvédik azokat az alapvető értékeket, amelyeket közösen vallunk, és amelyekből nem engedhetünk” – mondta Mette Frederiksen, üdvözölve Franciaország „nagyon konkrét hozzájárulását az északi biztonság megerősítéséhez”. „A NATO-nak sokkal fontosabb szerepet kellene játszania az Északi-sarkvidéken, beleértve Grönlandot és Grönland környékét is” – hangsúlyozta.

A grönlandi miniszterelnök „köszönetét” és „elismerését” is kifejezte, valamint „népe” nevében is köszönetet mondott Franciaországnak a támogatásért. „Mellettünk álltak egy rendkívül nehéz helyzetben (...) Grönlandon, nem felejtjük el” – mondta.

Mette Frederiksen szerint ez az epizód bebizonyította, hogy ha Európa „egységes”, ha nem „alkuszik meg demokratikus értékeiben”, és ha „nagyon világosan kommunikáljuk, hogy külső fenyegetés esetén megvédi magát és válaszol”, „akkor tudunk együtt haladni”. (MTI)

A gyarmatosítás alatt szerzett kulturális javak visszaszolgáltatása

A volt francia gyarmatoktól érkező egyre több visszaszolgáltatási kérelemre tekintettel a francia parlament szerdán megkezdte annak a törvénytervezetnek a vitáját, amely megkönnyíti a gyarmati kulturális javak múzeumi gyűjteményekből való kivételét.

Emmanuel Macron elnök 2017-ben Ouagadougouban tett látogatásán ígéretet tett arra, hogy a kormány beterjeszt a parlament elé egy törvényjavaslatot a Franciaország által illegálisan – gyakran a gyarmati időszakban – megszerzett javak visszaszolgáltatása összetett folyamatának szabályozására és egyszerűsítésére. A törvény hosszú távon lehetővé teszi, hogy hatékonyabb és dokumentáltabb választ adjon Franciaország a francia múzeumokban jelenleg őrzött művek vagy tárgyak visszaszolgáltatását követelő országoknak.

Amennyiben a javaslatot a parlament elfogadja, a különböző országok által már benyújtott kérelmeket gyorsabban lehetne feldolgozni. Egy parlamenti jelentés szerint tucatnyi kérelem vár választ.

Algéria például a nemzeti hősnek számító Abd el-Káder emír, a 19. század közepén a franciák elleni felkelés vezetőjének személyes tárgyait, Mali pedig Ségou városa kincstárának műtárgyait kéri vissza. Benin az elmúlt években már 26 tárgyat visszacapott, de további kérelmeket is benyújtott.

A törvényjavaslat kizárólag az 1815 és 1972 között megszerzett javakat érinti. Érvénybe lépése csak több hónap múlva esedékes.

A közgyűjtemények elidegeníthetetlenségének elve miatt ezeknek a tárgyaknak a származási országokba való visszajuttatása eddig csak apránként, rendkívüli törvények útján történhetett. Néha a kölcsön vagy a letét előnyben részesült a teljes visszaadással szemben, annak érdekében, hogy meg lehessen kerülni a parlamentet. De az is előfordult, hogy egy diplomáciai látogatás keretében a köztársasági elnök egyoldalú lépésként bejelentett egy-egy visszaszolgáltatást.

„Meg kell állítani ezt a bábáskodást, és helyette szigorú módszert kell alkalmazni” – hangsúlyozza a tervezetet benyújtó Catherine Morin-Desailly centrista szenátor.

A többpárti javaslatban a szenátorok egy „állandó nemzeti bizottság” és egy „kétoldalú tudományos bizottság” felállítását szorgalmazzák, pontos kritériumok alapján, amelyek igazolják a kisajátítás jogellenes vagy nem jogellenes jellegét. „Az alapgondolat nem az, hogy kiürítsük a francia múzeumokat, hanem hogy hiteles legyen Franciaország válasza, tagadás vagy megbánás nélkül, de történelmünk elismerése mellett” – mondta a szenátor. (MTI)

Oroszország zavarja a térségi hajózás műholdas navigációját

Az északi-tengeri és a balti-tengeri országok kedden ismertetett közös nyilatkozata szerint Oroszország zavarja a tengerhajózás műholdas navigációját a térségben.

A tengerhajózással foglalkozó szállítványozó cégekhez intézett figyelmeztetést Nagy-Britannia, Németország, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Észtország, Lettország, Litvánia, Belgium, Dánia, Norvégia, Svédország és Finnország szakminiszterei írták alá.

A felhívás – amelyet kedden a brit közlekedési minisztérium ismertetett Londonban – leszögezi, hogy a modern tengeri közlekedés

működése alapvetően a műholdas navigáció megbízhatóságára épül, és az utóbbi három évtizedben a globális tengerhajózás fejlődési irányát egyre nagyobb mértékben a műholdas rendszerek nyújtotta navigációs adatszolgáltatás határozta meg.

A közös közlemény úgy fogalmaz, hogy ez az átállás komoly mértékben javította a tengerhajózás hatékonyságát, ugyanakkor új függőséget is teremtett, és ha ebben az adatszolgáltatásban fennakadások keletkeznek, az a tengeri közlekedés megbízhatóságát és biztonságát veszélyezteti.

A többhatalmi felhívás szerint a tengerhajózás résztvevői újabban a műholdas navigációs rendszerek

egyre nagyobb mértékű zavarását tapasztalják az európai vizeken, mindenekelőtt a Balti-tenger térségében.

Az aláíró országok szerint a zavarási tevékenység „Oroszországból ered”, rontja a nemzetközi tengeri szállítmányozás biztonságát, és a térségben közlekedő összes hajóra kockázatot jelent.

A tengerhajózás résztvevőire intézett felhívás szerint a hajók automata azonosító rendszerei által szolgáltatott adatok meghamisítása is kikezdi a tengerhajózás biztonságát, növeli a balesetek kockázatát, és rendkívüli mértékben hátráltatja a mentési műveleteket.

A felhívást aláíró országok mindezek alapján felszólítják a

nemzetközi tengerhajózási közösség tagjait és a nemzetállami szakhatóságokat arra, hogy a hajókat megfelelően készítsék fel, a személyzeteket pedig képezzék ki a biztonságos tengeri közlekedésre a navigációs rendszerek kiesése esetén is.

A közös közlemény sürgeti olyan földi telepítésű alternatív rádió navigációs rendszerek kifejlesztését is, amelyek a globális navigációs műholdas rendszer működésének fennakadása, a műholdas jelszolgáltatás kiesése vagy zavarása esetén ezt a rendszert pótolni tudják.

Az aláíró országok leszögezik azt is, hogy minden hajó csak egy ország zászlaja alatt közlekedhet, és azokat a hajókat, amelyek két vagy

több ország zászlaját használják, „ahogy éppen kényelmes nekik”, honosítatlan hajókként lehet kezelni.

Ez utalás arra, hogy az amerikai parti őrség brit haditengerészeti és légi közreműködéssel az Atlanti-óceán északi vizein nemrégiben lefoglalt, és Skóciába irányított egy tartályhajót, amely 2024 óta amerikai szankciók hatálya alatt áll, miután részt vett az ugyancsak szankciók alatt álló iráni olajexportban.

John Healey brit védelmi miniszter az akció utáni parlamenti tájékoztatóján elmondta: honosítatlan hajóról van szó, amely az elmúlt öt évben ötször cserélt zászlót, és a lefoglalása idején a „gyorsan felvonni próbált orosz zászló” előtt használt guyanai lobogó is hamis volt. (MTI)

PROGNOZA METEO
Data: 02 februarie 2026
Ora: 11.00
Locația: Padocul de urși

ZIUA URSULUI LA ZOO
MEDVENAPOZOO

IDŐJÓSLÁS A MEDVÉKKEL
Időpont: 2026. február. 02.
11.00 órától
Helyszín: Medvekifutó

2026

radio.kptv.ro

KPTV
THE ROCK STATION

radio.kptv.ro

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtér versenytárgyalást hirdet autókölcsönző szolgáltatás működtetésére.

A pályázatokat február 18-án 10 óráig lehet benyújtani, az ajánlatokat ugyanaznap 12 órakor bontják fel. Felvilágosítás február 11-én 15 óráig kérhető. Részletek a www.transylvaniaairport.ro oldalon, telefon: 0265/328-888, 0749-014-465.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

KIÜRESÍTÜNK házat, elhordunk régi bútort, üveget, ágyat, felesleges dolgokat. Tel. 0747-816-052. (27540)

VÁLLALUNK sürgős munkákat, kinti-benti meszelést, tetőjavítást, balkonjavítást, -felújítást, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát, ház-/apartmanfelújítást, polisztirolos szigetelést. Nyugdíjasoknak 20% kedvezmény. Zoli, tel. 0746-381-939. (27474)

VÁLLALUNK építkezést, tetőborítást, -javítást, bádogosmunkát, csatornajavítást, bármilyen munkálatot, van saját anyagunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0748-458-990. (27481)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk január 29-én id. TATÁR BÉLÁRA halálának 3. évfordulóján. Örökre elmentél, de szívünkben velünk maradsz. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes! Szerető családot. (27573-I)

HÍRADÓ
MINDEN HÉTKÖZNAP
ÉLŐBEN 19 ÓRÁTÓL

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	- Fizioerápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646	- központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
• Rendőrség - 0265/202-305	• Optika-Optofarm - 0265/212-304	• Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	- 0265/312 436	• Vasúttállomás - 0265/236-284
• Sürgősség szolgálat: - 0265/210-177	- 0265/250-120	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
• Prefektúra - 0265/266-801	• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	• Dora Optics - 0733-553-976	- koszorúk - 0745-606-269
- 0265/262-907	- 0733-553-976	- halottszállítás - 0758-047-604
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	• DIGI - 0365/400-401	
• Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087	- 0365/400-404	
	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929	
	- vidék - 0265/929	
	• Delgaz Grid - 0265/200-928	
	- 0800/800 928	
	• Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702	
	- közönségszolgálat - 0265/208-888	
		Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

Udvartér Színház

Alexandru Popa: A boldogság titka

Alexandru Popa **A boldogság titka** című darabja korunk párkapcsolatainak belső dinamikáját tárja fel aprólékos pszichológiai eszközökkel, finoman adagolva a feszültséget. Felteszi a kérdést, amely kortól függetlenül mindannyiunkban ott motoszkál. Mi a boldogság és a jó élet titka? Lebontja azokat az előítéleteket, amelyek a klasszikus, „boldogság öt lépésben” típusú recepteket kísérik.

A boldogság klisészerű képe – egy sikeres férfi (Tom) ideális feleséggel (Ana) és egy igaz barátal (David) – darabokra hull a mesterien szőtt manipulációs játékban, érzelmek lavináját indítva el. A boldogság keresése és a lét értelmének feszegetése középkorú karaktereink esetében kiélezetten van jelen, a kérdések húsbavágóak, mélységekkel telítődnek.

Amint a titkok sorra napvilágot látnak, mindhárman arra kényszerülnek, hogy újraértelmezzék önmaguk számára a boldogság fogalmát, és szembenézzenek eddigi életük történéseivel, egymással és nem utolsósorban önmagukkal.

Szereposztás:

TOM • LUNG LÁSZLÓ ZSOLT,
DAVID • SZÜCS ERVIN (m.v.),
ANA • GECSE NOÉMI.

Rendező: Tóth Árpád, díszlettervező: Pál Alexandra, jelmeztervező: Pál Alexandra, dramaturg: Kedves Kriszta, zeneszerző: Ila Gábor.

Az előadások február 12-én 17 és 20 óráig lesznek a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében, jegyek online a <https://www.in-time.ro/> oldalon vásárolhatók.

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

Szemészet

Gasztroenterológia

Kardiológia

Fül-orr-gégészet

Érsebészet

Tüdőgyógyászat

Plasztikai sebészet

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro

0771 195 340

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Patricia Gucci
Gucci - Egy sikeres
dinasztia története

Leiner Laura
40 nyári nap

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban